

Второ заседание

Понеделник, 2 юли 1956 г.

(Открито в 15 ч.)

В 15 часа председателят на Президиума на Народното събрание Георги Дамянов влиза в залата заедно с членовете на гостуващата в страната парламентарна делегация на Великото национално събрание на Румънската народна република начело с Михаил Рошиану, член на Президиума на Великото национално събрание, посрещнати от народните представители със стиване и продължителни ръкопляскания.

Председател Фердинанд Козовски: (Звъни) Другари и другарки народни представители!

В залата присъствуват необходимият брой народни представители.

Откривам днешното заседание.

Сред нас, другари и другарки народни представители, присъствуват като гости на Народното събрание членовете на делегацията на Великото национално събрание на Румънската народна република начело с нейния ръководител, члена на Президиума на Великото национално събрание на Румънската народна република другаря Михаил Рошиану. (Ръкопляскания)

Разрешете ми да ги приветствувам от ваше име още веднаж и най-сърдечно с „добре дошли“ в нашата страна и сред нас. (Ръкопляскания)

Скъпи гости от Румънската народна република! Драги другари и другарки!

Позволете ми от името на Народното събрание на Народна република България и на целия български народ да ви предам нашите горещи приветствия и да изкажа голямата и искрена наша радост, че се намирате сред нас и присъствувате на настоящата сесия на Народното събрание.

Станалата размяна на парламентарни делегации между Великото национално събрание на Румънската народна република и нашето Народно събрание е още един израз на ония нерушими връзки на дружба и братско сътрудничество, чиито исторически корени се намират в далечното минало на двата народа. Тези връзки са скрепени с взаимно пролятата кръв в борбата за освобождението ни от чуждо иго.

Нашите революционери-възрожденци намираха винаги най-радушен и братски прием от страна на румънския народ. В Румъния намираха подслон, издаваха вестници и организираха въоръжената борба на нашия народ за свобода и национална независимост Христо Ботев, Васил Левски, Георги Сава Раковски, Любен Каравелов и колко още други! Край Гривица, Пордим и Плевен днес се издигат паметници, с които нашият народ е запечатал завинаги в паметта на поколенията своята признателност към великия и безсмъртен подвиг на хилядите румънски войници — народни синове, които паднаха за нашата свобода, сражавайки се рамо до рамо с нашата освободителка — руската армия. А чувства, които са скрепени с кръв, не могат да бъдат изтрети от времето, не могат да бъдат изтръгнати и от най-силните бури.

След разгромяването на хитлеристките пълчища от непобедимата съветска армия и установяването на народнодемократичен строй в нашите страни тези отношения станаха още по-близки. Нашето общо приятелство с великия Съветски съюз откри нова ера в живота на нашите народи, чиито стари братски връзки добиха ново и по-високо съдържание. С подписания през 1948 г. договор за дружба, сътрудничество и взаимнопомощ бе изградена нерушима основа за тяхното по-нататъшно всестранно развитие и процъфтяване. За този договор Георги Димитров навремето каза: „Ние създадохме за вечни времена един жив мост в сърцата на българския и румънския народи“. Този идеен мост, както е известно, бе въплътен наскоро и материално. Над водите на Дунав при Русе — Гюргево бе изграден величествен стоманен мост — „Мостът на дружбата“, рожба на плодотворното сътрудничество между страните с народна демокрация и Съветския съюз и особено между нашите две страни. По „Моста на дружбата“ вие, пратениците на румънския народ, дойдохте в нашето Отечество. Дунав отдавна престана да бъде река, която ни разделя, напротив, той увеличава стократно нашите възможности за взаимно и още по-силно сплотяване за осъществяване на общата и велика цел — изграждането на социализма в нашите страни и борбата за мир.

Между нашите страни няма неразрешени или спорни въпроси. Българският и румънският народи, както и техните правителства вървят твърдо и неотклонно по пътя, който единствен води до изграждане на тяхното щастливо бъдеще — по пътя на строителството на социализма, към комунизма. Успехите в социалистическото строителство и сключените стопански спогодби осигуряват непрекъснато увеличаващ се стокообмен между България и Румъния.

От година на година се укрепват и разширяват живите връзки между българския и румънския народи чрез постоянно увеличаване на взаимните посещения на правителствени, научни, профсъюзни, селскостопански, културни и други делегации. Все по-широк става кръгът на въпросите, за изучаването на които се осъществява взаимна размяна на специалисти и взаимни информации.

Гостуването на нашата парламентарна делегация в Румънската народна република и на Башата парламентарна делегация в Народна република България ще допринесе несъмнено за още по-близко упознаване на двата народа. Ние сме щастливи да отбележим, че в това отношение всяка изминалата година ни носи нови и нови успехи.

По-нататъшното всестранно укрепване на приятелските връзки между двете страни ще бъде един от ценните приноси за запазването на мира на Балканите и развиване на добросъседските отношения с другите балкански страни. Ние сме радостни да отбележим с вас заедно растящото разбирателство между нашите страни и Федеративна народна република Югославия.

Взаимната размяна на парламентарни делегации между нашите страни е част от широката размяна на парламентарни делегации, която се извършва в настояще време по инициатива на Върховния съвет на Съветския съюз, размени, които станаха важно средство за взаимно опознаване и сближаване в интерес на мира и приятелството между народите. През последните години ние сме свидетели на значително отслабване на напрежението в отношенията между държавите, резултат главно на мирните инициативи на Съветския съюз. В това направление силно влияние оказаха и ще продължават да оказват и в бъдеще решенията на XX конгрес на КПСС. Решението на съветското правителство да намали въоръжените сили на Съветския съюз с 1 200 000 души, освен направеното по-рано намаление с 640 000 души, е нов реален принос към разрешаване на въпроса за разоръжаването и достоен пример, който трябва да бъде последван от всички и преди всичко — от великите държави.

Безспорен принос за непрестанното укрепване на световния мир и разбирателството между народите имат също така Китайската народна република, народнодемократичните страни в Европа и Азия, Република Индия и другите миролюбиви страни.

Няма никакво съмнение, че тая толкова ефикасна и ползотворна външна политика на Съветския съюз и другите миролюбиви държави разкрива нови благоприятни възможности за по-голямо разведряване на международната обста-

новка, за развитието на добросъседските и приятелски отношения между държавите независимо от техния социален и икономически строй.

Към успешното разрешаване на тези големи, исторически задачи са насочени усилията и на нашите две братски страни. Българското, а ние сме дълбоко убедени, че и румънското правителство няма да пожалат сили, за да съдействуват всячески на това велико дело, на делото на трайния мир в света, на мирното разбирателство и доверие между народите.

Да живее нерушимата българо-румънска дружба!

Да живее мирът в целия свят! *(Всички стават и много продължително ръкопляскат, след което приветствието на председателя на Бюрото на Народното събрание Фердинанд Козовски се превежда на румънски език)*

Има думата ръководителят на румънската парламентарна делегация др. Михаил Рошиану.

Mihail Roșianu: (din tribuna, toți se scoală în picioare și-l întâmpină cu vii aplauze)

Onorată Adunare Populară a Republicii Populare Bulgaria!

În primul rînd permiteți-mi, în numele delegației Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne să mulțumesc pentru înaltă cinste ce ne-a fost făcută cu invitația de a participa la ședința Adunării Populare.

Rog să-mi permiteți ca în numele Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne să aduc organului suprem al puterii de stat din Republica Populară Bulgaria și prin Dvs întregului popor frate bulgar, salutări călduroase. (aplauze)

Marea Adunare Națională a Republicii Populare Romîne a întâmpinat cu bucurie inițiativa luată de Sovietul Suprem al URSS de schimb de delegații parlamentare. Crearea unor legături directe între parlamentele țărilor și dezvoltarea tot mai largă a acestor legături slujește cauzei nobile a păcii și prieteniei între popoare, cauzei noastre comune-socialismului.

Schimbul de delegații parlamentare între țările din lagărul socialismului este o manifestare a relațiilor de tip nou. Aceste relații sînt făurite pe comunitatea orînduirii, ideologiei și intereselor, pe faptul că aceste țări sînt conduse de clasa muncitoare în frunte cu partidele comuniste și muncitorești, care în activitatea lor sînt inspirate de luminoasa învățatura leninistă.

Poporul bulgar și român sînt legate printr-o prietenie frățască nu numai din cauza situării lor geografice, dar și din cauza tradițiilor lor comune în lupta pentru eliberare națională și socială.

După eliberarea popoarelor noastre, cucerită cu ajutorul hotărîtor al glorioasei Armate Sovietice, a început o nouă etapă în dezvoltarea prieteniei între ele.

Vizita recentă a delegației parlamentare a Republicii Populare Bulgaria în țara noastră a fost un aport puternic la consolidarea acestei prietenii, a colaborării frățești. Feste tot solii poporului frate bulgar au fost întâmpinați cu deosebită căldură. Oamenii muncii din țara noastră și-au exprimat dragostea mare pentru poporul bulgar, admirația și mîndria lor sinceră pentru marile lui realizări.

Delegația parlamentară a Republicii Populare Romîne a simțit aci, în țara Dvs. acea dragoste vie, nepieritoare despre care vorbea Hristo Botev în apelul adresat poporului român în 1876.

Poporul român și bulgar, precum și toate popoarele din lagărul socialist sînt date muncii pașnice constructive. Ele construiesc orînduirea socialistă fericită.

În trecut România și Bulgaria erau cunoscute ca țări cu o agricultură înapoiată. După cel de al II-lea război mondial în țara noastră au avut loc prefaceri radicale sociale și economice. În cursul primului cincinal, în toate ramurile economiei naționale, care se dezvoltau armonios, poporul român a depășit cu mult producția antibelică. Producția industrială a crescut de trei ori și jumătate în comparație cu producția în 1948, iar producția agricolă cu peste trei milioane tone. Cu ritm grabnic se dezvoltă sectorul socialist în agricultură. Știința și cultura în țara noastră sînt într-un avînt nemaivăzut pînă acum. Considerabil crește și bunăstarea oamenilor muncii din orașe și sate.

Noi am vizitat Republica Populară Bulgaria și am cunoscut nemijlocit oamenii muncii, mărețele realizări ale muncii lor. Noi am văzut cum se înalță și predă un nou aspect minunatei voastre Patrii barajele, hidrocentralele electrice, fabricile și uzinele. Noi am văzut cum în Bulgaria crește o industrie puternică și în primul rînd industria siderurgică, chimică, constructoare de mașini, constructoare de vase și electrotehnică, am văzut noul oraș — Dimitrovgrad. Am simțit pulsul vieții noi la sate. Noi ne-am oprit pe cîmpiile tăiate de canale, lucrate cu mașini de țărani muncitori bulgari uniți în puternice gospodării cooperative.

Acum noi putem face o apreciere a dezvoltării culturii științei și a nivelului de trai tot mai crescînd al oamenilor muncii din Bulgaria.

Numai în cîțiva ani Bulgaria s-a transformat într-o țară industrială cu agricultură înaintată, care este în măsură nu numai să satisfacă nevoile continuu crescînde ale țării, dar și să asigure o cantitate considerabilă de mărfuri pentru export. Cu bucurie întîmpinăm succesele Dvs. în îndeplinirea sarcinilor din cel de al II-lea cincinal.

Попоarele noastre, care-și depun forțele lor creatoare în construcția socialismului, sînt vital interesate de cauza apărării și consolidării păcii în lume. Deaceea politica externă a RPR și RPB, care oglindește interesele vitale și tendințele popoarelor noastre, este o politică consecventă și activă pentru consolidarea păcii și securității colective, politică dusă de întregul lagăr socialist în frunte cu Uniunea Sovietică.

Numeroasele inițiative de pace ale Uniunii Sovietice au contribuit la schimbarea considerabilă a situației pe arena internațională, pentru reducerea încordării internaționale.

Cercurile care încă se mai opun destinderii încordării în relațiile internaționale rămîn tot mai izolate, iar masele populare se orientează tot mai mult spre pace, spre coexistență pașnică,

Scumpi tovarăși,

Rog să-mi permiteți să-mi exprim convingerea că participarea delegației Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne la ședința Adunării Populare a R. P. Bulgaria va contribui la întărirea colaborării în toate domeniile vieții politice, economice și culturale, la întărirea prieteniei între popoarele noastre. (aplauze)

Delegația parlamentară romînă urează succes Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria la discutarea problemelor importante incluse în ordinea de zi.

Permiteți-mi ca în numele poporului romîn să urez noi succese poporului frate bulgar în marea operă de construire a socialismului și în lupta activă pentru prietenie între popoare și pace în lume *(aplauze neîncetate)*

Să trăiască eroicul popor bulgar și cel mai autorizat expri-mator al voinței lui — Adunarea Populară a Republicii Populare Bulgaria! *(aplauze neîncetate)*

Să se întărească și dezvolte prietenia și colaborarea între popoarele din lumea întreagă! (aplauze)

Trăiască prietenia pe veci între poporul romîn și cel bulgar!
(Toata lumea se scoala în picioare și aplauda neîncetat)

Михаил Рошину: *(От трибуната, посрещнат със става-не и продължителни ръкопляскания)* Уважаемо Народно събрание на Народна република България!

Преди всичко позволете ми от името на Великото национално събрание на Румънската народна република да благодаря за високата чест нашата делегация да бъде поканена да присъствува на заседанието на Народното събрание.

Моля да ми разрешите от името на Великото национално събрание на Румънската народна република да поднеса

на върховния орган на държавната власт в Народна република България и чрез вас на целия братски български народ горещи привети. (*Ръкопляскания*)

Великото национално събрание на Румънската народна република посреща с радост подетата инициатива от Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики за размяна на парламентарни делегации, приета с декларацията от 9 февруари 1955 г.

Организирането на преки връзки между парламентите на страните и тяхното все по-широко развитие служи на благородната кауза на дружбата и мира между народите, на нашата обща кауза, на каузата на социализма.

Размяната на парламентарни делегации между страните от социалистическия лагер е форма на нов тип отношения. изградени върху общността на строя, на идеологията и интересите, върху факта, че тези страни се ръководят от работническата класа начело с комунистическите и работническите партии, водени от светлото Ленинско учение.

Румънският и българският народи са свързани с братска дружба не само поради географското си разположение, но поради това, че тя произтича от традициите на общата борба през време на тяхната бурна история. Впоследствие в своята история нашите народи се сражаваха в огъня на борбата за своето национално и социално освобождение.

През 1944 г., добивайки завинаги истинската си свобода с помощта на славната съветска армия, се започна нов етап в развитието на дружбата между румънския и българския народи.

По пътя на укрепването на тази дружба и братско сътрудничество неотдавнашното посещение на парламентарната делегация на Народна република България в нашата страна беше могъщ принос в тази насока. Навсякъде пратениците на братския български народ бяха посрещнати с голяма топлина. Трудещите се от нашата страна манифестираха голямата си обич към братския български народ с възхищение и искрена гордост за неговите величествени постижения.

Парламентарната делегация на Румънската народна република изпита тук, в Народна република България, тази жива безсмъртна любов, за която говореше някога Христо Ботев в апела, отправен към румънския народ в 1876 г.

Румънският и българският народи, както и всички народи от социалистическия лагер, са увлечени в мирен творчески труд. Те градят щастливия социалистически строй. В миналото те бяха известни като страни с изостанало селско стопанство.

След Втората световна война в нашата страна се извършиха коренни социални и икономически преобразования.

През първата петилетка във всички отрасли на народното стопанство, развили се хармонично, румънският народ надмина с много довоенното производство. Промисленото производство се увеличи три и половина пъти в сравнение с производството от 1948 г., а селскостопанското производство — с над три милиона тона. С бързи темпове се развива социалистическият сектор в селското стопанство.

Науката и културата в нашата страна са в небивал досега възход. Чувствително се повишава благосъстоянието на трудещите се в градовете и селата.

Ние посетихме Народна република България и се запознахме непосредствено с трудещите се и с величествените постижения на техния труд.

Ние видяхме как се изграждат и придават нов облик на прекрасната страна България: язовири, хидроцентрали, фабрики и заводи, които носят светлина и нов живот в градовете и селата на страната.

Ние видяхме как расте в България една могъща индустрия, и на първо място металургичната и химическата индустрия, машиностроителната и корабостроителната индустрия, електротехническата индустрия и индустрията за цветни метали. Видяхме новия град Димитровград.

Ние видяхме как в Народна република България се изгражда новият живот на село. Ние се спирахме по набраздените с напоителни канали полета, обработвани с машини от трудолюбивите български селяни, обединени в мощни кооперативни стопанства.

След нашето посещение във вашата страна ние можем да направим преценка за развитието на науката, на културата и бързо растящото жизнено равнище на трудещите се.

Само за няколко години България се превърна в индустриална страна с напреднало селско стопанство, което е в състояние не само да задоволи постоянно растящите нужди на страната, но и да заделя значителни стоки за износ.

С гордост ние посрещаме успешното изпълнение на задачата от втората петилетка.

Нашите народи, като развиват своите творчески, градивни сили, са жизнено заинтересувани от делото за защита и укрепване на мира в света.

Затова външната политика на Румънската народна република и на Народна република България, която отразява жизнените интереси и стремежите на нашите народи, е последователна и идейна политика за укрепването на мира и

общата сигурност, политика, провеждана от целия социалистически лагер начело със Съветския съюз.

Непрекъснатите инициативи, подети от Съветския съюз, внесоха нов начин за разрешаване на отношенията между държавите, който доведе до чувствително изменение на положението на международната арена, до намаляване на международното напрежение.

Кръговете, които все повече се противопоставят на намалението на напрежението, остават все по-изолирани, народните маси все повече се ориентират към мира и към мирното съжителство.

Скъпи другари, моля да ми разрешите да изразя убеждението си, че поканата делегацията на Великото национално събрание на Румънската народна република да присъствува на заседание на Народното събрание на Народна република България ще допринесе за укрепване на сътрудничеството във всички области на политическия, стопанския и културния живот, за укрепване на дружбата между нашите държави. *(Ръкопляскания)*

Румънската делегация пожелава успех на Народното събрание на Народна република България при разискването на важните проблеми, включени в дневния ред.

Разрешете ми от името на румънския народ да пожелае непрекъснати успехи на братския български народ във великото дело за изграждане на социализма и в активната борба за дружба между народите и за мир в света. *(Продължителни ръкопляскания)*

Да живее героичният и трудолюбив български народ и най-отговорният изразител на неговата власт — Народното събрание на Народна република България! *(Продължителни ръкопляскания)*

Да крепне и да се развива дружбата и сътрудничеството между народите от цял свят! *(Ръкопляскания)*

Да живее приятелството между румънския и българския народи! *(Всички стават и много продължително ръкопляскат)*

Председател Фердинанд Козовски: Искате ли някой от другарите народни представители думата?

Думата има народният представител др. Сава Гановски, ръководител на българската парламентарна делегация, която неотдавна посети Румънската народна република.

Академик Сава Гановски: *(От трибуната)* Другари народни представители!

Другари делегати от парламентарната делегация на братска Румъния! Позволете ми на това тържествено събрание

да кажа няколко думи за нашата парламентарна делегация и нейното пребиваване в братска Румъния.

Другари народни представители! Известно ви е, че при създаващата се все по-благоприятна международна обстановка в борбата за мир, в която посока оказва огромно въздействие XX конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз със своите исторически решения, почиващи върху Ленинските принципи за мирно съжителство на страните с различни общественно-икономически системи, се налага провеждането на все по-активни мероприятия за взаимното опознаване, сближение и сътрудничество между народите в борбата за мир и дружба между тях. Една от формите за това взаимно опознаване и сближение между народите е и взаимната обмяна на парламентарни делегации. Такава обмяна се извърши между нашите две съседни страни — България и братска Румъния.

По покана на Великото национално събрание на Румънската народна република нашата парламентарна делегация от 15 народни представители посети братска Румъния и в продължение на две седмици — от 10 до 23 юни — ние прекарахме там. Обмяната на делегации между нашите страни е фактически изпълнение на съкровените желания на нашите народи за дружба, за тяхното взаимно опознаване, сближение и сътрудничество, както и израз на правилната миролюбива политика на нашата партия и народното правителство.

Другари народни представители! Ние не можем тук с особена радост да не отбележим, че още на границата в Гюргево и през цялото наше пребиваване в Румъния бяхме посрещнати и съпроводжани с най-топли чувства и най-радушно гостоприемство от страна на братския румънски народ — работници, селяни, интелигенция, от държавните и партийните органи. Ние добре разбяхме, че това са чувства не само към нас, парламентарната делегация, а преди всичко такива към нашия народ, към нашата Родина.

Ние се чувствахме между румънските другари, както и те многократно ни подканяха, като у дома си, като между свои близки искрени съседи, приятели и братя. Нашите отношения при различните срещи и гостоприемство бяха толкова естествени и сърдечни и тъй взаимно се обслужвахме, щото често не се разбираше кой е домакинът и кой е гостенинът: ние ли сме техни гости или те на нас. Но в това, другари народни представители, ние не виждахме нищо необикновено или нещо престорено. Напротив, в тия естествени отношения ние виждахме многовековната дружба между нашите народи, но едновременно ние разбяхме, че това не е само нашето тра-

традиционно приятелство, но че има и нещо ново. То е, че след националното и социално освобождение на нашите два съседни народа с решителната и безкористна помощ на съветските народи ние тръгнахме — братята румъни под ръководството на своята Работническа партия и ние под това на нашата славна Комунистическа партия — по един и същ правилен и щастлив път — пътя към светлите сияния на социализма-комунизма; че днес нашият и румънският народи имат един идеал, едни задачи, една политика, едно съзнание, една воля, едни желания. Всичко това издигна и нашата дружба на нов, качествено по-висок етап. Тя доби ново материално и духовно съдържание и изисква най-пълно взаимно опознаване, дейно сътрудничество, искрена и безкористна взаимна помощ между нашите народи. Следователно нашите приятелски народи имат не само традиционно дружеско минало, но те имат още по-светло и радостно приятелско и братско настояще и бъдеще.

Нашето социалистическо строителство изисква мир и дружба между нашите свободни народи и нашата дружба е неделимо свързана с изграждането на социализма в нашите страни. Нашата дружба се различава от дружбата с други страни, с които ние изграждаме дружбата в името на мира, добросъседството и съществуването на различните обществени системи, т. е. със страните, различни по тяхната обществена система от нашата. Дружбата обаче между нашите народнодемократични страни, както е о братска Румъния, с братска Югославия, със страните от целия социалистически лагер, е на по-висок етап. Нашата дружба не е само между правителствата, между нашите партии, а е и между нашите народи. Тя не е само проява на добри чувства и благоразположение, на взаимно уважение и разбирателство, а е дружба всеотдайна — стопанска, политическа и културна, дружба на най-дейно сътрудничество, взаимна помощ, обмяна на творчески опит и пр. И следователно дружбата между нашите народи днес е наистина с ново и богато съдържание. Тая дружба е възможна само между свободни народи, в които има здрава народнодемократическа власт. Тая дружба е немислима без здравата материална база — развитата социалистическа промишленост и социалистическо земеделие.

Духовните основи на нашата дружба днес и утре е не само традиционното приятелство или нашето съседство, но и, както казахме, еднаквите задачи и цели в борбата за мир и социализъм. Нашата дружба е свързана с напредъка на нашите народи, с нашето прогресивно развитие, тя е свързана с жизнените народни интереси, с правдата, с науката и културата, тя е свързана с пълната законност и

висша комунистическа, нравственост на нашите страни, тя е свързана с щастието и благоденствието на нашите народи. И затова тя е искрена, честна, последователна, истинска: в нея има единство на разума и сърцето на нашите народи, единство между думите и делата, единство между нашите национални и общонародни интереси.

Никога в миналото нашите народи не са могли да изграждат такива искрени братски отношения и да провеждат помежду си такава искрена и творческа политика, каквато провеждат днес начело със своите народни правителства и партии-ръководителки. Тая политика може да се води само от свободни народи, достойни за своето светло бъдеще, ръководени от работническата класа и въоръжени с най-висшите достижения на науката — марксизма-ленинизма.

Как нашата парламентарна делегация изпълни своята задача в братска Румъния?

Разбира се, другари народни представители, тук не е възможно да изложим всичко извършено, но накратко ще отбележим.

Ние посетихме редица обекти и се срещнахме на много места с трудещите се работници, селяни, интелигенция. Така например ние посетихме в кокетната Крайова завода „Електросила“, съоръжен с последната дума на техниката — завод, който произвежда почти всички размери трансформатори, трамвайни коли и много други видове електромашини. Ние посетихме захарния завод „Ливез“, който е в строеж и ще преработва за 24 часа 2000 тона захарно цвекло, производственият процес на който ще бъде изцяло механизирани. Някои от другарите народни представители посетиха макаронената фабрика „Партизанин“, която е прекрасен образец за изграждането на такава и в нашата страна. Ние посетихме колзоха в едно от близките села на Крайова — „23 август“ — и се запознахме с изграждането на социализма в румънското село.

Ние бяхме в прекрасната Тимишоара и посетихме обувната фабрика „Никос Белоянис“, която изработва 1 500 000 обувки годишно; памучната текстилна фабрика, в която производството се е увеличило четири пъти след национализацията и която има хубави общежития за работниците, ясли и детски дом. Ние посетихме областния народен съвет, където в продължителен разговор се осветлихме върху неговата работа и до известна степен обменихме взаимен опит. Оказа се, че по структура и задачи нашите и техните народни съвети са еднакви. Ние посетихме колхоза „Христо Ботев“ в с. Винга и видяхме как селяните, голяма част от които са българи, са организирали своето селско стопан-

ство и то не с малък успех. Техният трудов ден е 27 леи.

Недалеко от Тимишоара нашата делегация посети една от крепостите на румънската промишленост — славната Решица, където работят над 20 000 работника и се произвеждат 170 000 тона чугун, 300 000 тона стомана, локомотиви и други машини. Заводът се задоволява напълно с кокс от собствено производство. Тук силно впечатление ни направи, макар и някои оборудвания да са постари, високото равнище на използваемостта на оборудването, добрата организация на труда, неговата висока производителност.

Нашата делегация беше и в историческия град Сивиу, където посетихме вълнено-текстилната фабрика „Либертата“, която има най-много оборудване, извършено главно след национализацията, производството на която се е увеличило три пъти след нейната национализация. На нас бе казан радостният факт, че работниците от тази фабрика обменят опит с колектива на нашата фабрика „Народна република“ в Габрово. Фабриката произвежда фини камгарни платове, има 2000 камгарни вретена и е повишила производството си с 200%.

Нашата делегация беше и в друга крепост на румънската промишленост — Плоещ, където разгледахме техните петролни рафинерии, които до освобождението са произвеждали 23 вида деривати, а сега 47 и тепърва ще се увеличават. Макар и разрушени през време на Втората световна война, рафинериите са били напълно възстановени и съоръжени с най-модерната съветска техника и неколнократно са увеличили своето производство. Също така ние посетихме нефтеното поле „Болдеци“, както и солниците „Слъник-Прахова“, където солта се копае по най-модерен научен начин.

Ние бяхме и в историческата Браила, чиято история, както е известно, е тясно свързана с борбите за освобождение на нашия народ от отоманското робство. Посетихме и с особен интерес разгледахме музея „Христо Ботев“ и неговия бюст-паметник пред музея. Посетихме също така металлообрабатващия завод „Прогрес“, в който се изработват най-различни машини за нефтената, минната и друга промишленост.

В Букурещ ние посетихме металургичния завод „Република“, който е част от стария завод „Малакса“. Тук се произвеждат стоманени тръби без заварка, работят 3000 работника. Трудовият процес е напълно маханизиран. От национализацията производството е увеличено шест пъти. Месечната продукция на завода е 6000 тона тръби. Приложена е ценна рационализация в завода — ротативна пещ, която се обслужва само от четири работника вместо от 14-18, както

е било в миналото, и това е довело до голямо увеличение на производителността на труда.

Ние посетихме и големия завод „Георге Георгиу-Деж“ за производство на всички видове облекло, където работят 7000 души. По своето съоръжение, по добрата организация на труда, културата на работните места, битовите помещения, столовете, детските градини и пр. фабриката представлява образец на истинско социалистическо предприятие и може да ни послужи за пример при изграждането на нашата държавна конфекционна промишленост.

Ние посетихме полиграфическия комбинат „Скътента“, гордост на Румънската народна република, оборудван с прекрасна съветска техника, където се печатат почти всички вестници, книги и други печатни материали, работят 2000 работници. Това е най-хубавата и красива сграда в Букурещ.

От видените и изброени дотук обекти се убедихме, че братска Румъния разполага с високо развита тежка индустрия, тя има натрупан огромен опит, който представлява особен интерес и за нас, и за нашата индустрия.

Нашата парламентарна делегация има възможност да посети и редица културни учреждения като операта в Тимишоара, операта в Букурещ, музея „Брукентал“ в Сибиу със своята богата картинна галерия, а също и киноцентъра край Букурещ. Ние сме възхитени от достиженията на румънското изкуство, което наистина все повече застава в служба на народа, в служба на социалистическото строителство, вървейки все по-уверено по пътя на социалистическия реализъм.

Ние посетихме и селото Сълище в околността на Сибиу, където самодейци от селото дадоха прекрасен концерт от народни песни и танци, което ни убеди, че народното румънско самодейно художествено творчество бележи сериозно развитие.

Ние се запознахме и с някои учебни и научно-изследователски учреждения.

Ние посетихме Агрономическия институт в Крайова, който има два големи отдела: селскостопански и механизация на селското стопанство, където се обучават 1200 студенти и 350 задочници. Тук има 4 общежития за студенти с 800 места, стол за 1000 души със специално учебно стопанство върху площ от 1200 декара, с организирана ботаническа градина с площ от 170 декара. Създадена е прекрасна учебно-опитна база. В този институт се правят най-сериозни проучвания на редица въпроси, свързани със социалистическото строителство на село и представляващи голям интерес и за нашата селскостопанска наука.

Ние посетихме и политическия институт в Тимишара с неговите 4 факултета, 2300 студенти, който разполага с първокласна нова техника, насочен към производството, и особено към машиностроенето. И тук ние видяхме създадена първокласна техническа база за подготовка на технически кадри.

Някои от делегатите посетиха Академията на науките в Букурещ, където видяха как тя се преустройва и се свързва все по-здраво с непосредствените задачи на социалистическото строителство. Те присъствуваха на обсъжданията в Академията на науките на въпроса за използването на Дунав, където между другото се разкри от някои румънски учени, че могат да се получат няколко десетки милиарда киловатчаса електроенергия. Посетени бяха също така редица министерства — на народната просвета, на леката промишленост и други, от които се убедихме, че наистина както ние, така и братята румъни са натрупали достатъчно голям опит, който може да бъде предмет на взаимно обсъждане и взаимно използване на положителното от него. Редно е за това да се вземат мерки.

Ние имавме две срещи и с Бюрото на Великото национално събрание и Президиума на същото. Особено във втората среща ние обстойно обменихме нашия опит като народни представители, опита по работата на нашите Народни събрания. Между другото за изясняване бяха поставени въпросите: как се подготвят сесиите на Великото национално събрание в братска Румъния, как се обсъждат самите законопроекти до тяхното внасяне в Националното събрание и в самото събрание, как се свързват народните представители със своите избиратели, как се отчита и контролира тяхната дейност, какви комисии има при Националното събрание, има ли парламентарни комисии при отделните министерства, дава ли отчет правителството пред Националното събрание, отчита ли се самият Президиум пред Националното събрание и пр., в които разговори се чувстваваше, че и ние, и те в това отношение имаме достатъчно собствен опит и обмяната на мнения около тоя опит може твърде много да ползува и двете страни в техните усилия за издигане авторитета на нашите Народни събрания и за по-правилното извършване на тяхната дейност. Някои моменти от техния опит ние ще донесем до знанието на комисията при Народното събрание, която се занимава с тия въпроси.

Всички тези посещения в нашата съседка Румъния ни разкриха по най-очевиден начин огромните достижения на братския румънски народ в областта на индустрията, на икономиката и техниката, в областта на обществено-по-

литическия живот, на науката и културата, на които достижения ние се радвахме и радваме като на наши собствени достижения.

Навсякъде се чувства големият ентузиазъм на трудещите се в изграждането на социализма, порасналото тяхно културно и материално ниво и тяхното най-искрено желание за мир, за дружба с нашия народ, за дружба между народите.

Ние видяхме и редица трудности, които имат братята румъни, особено в изоставането на селското стопанство, животът е малко по-скъп, отколкото у нас и пр. Но у нас няма никакво съмнение, че тия трудности и недостатъци ще бъдат преодолени, тъй като ние с радост можахме да отбележим, че укрепва съюзът между работници и селяни, изгражда се моралното и политическото единство на румънския народ, расте неговото съзнание, неговата култура, навсякъде се чувства новата народнодемократична власт и особено порасналия авторитет на партията-ръководителка, което е залог както за успешното по-нататъшно ръководство в изграждането на нова социалистическа Румъния, така и за преодоляването на слабостите и трудностите в строителството. Тук можем да отбележим, че особен интерес представлява за румънските другари организацията на нашите ТКЗС, въпросът за рентата, каквато форма пристъпват да изграждат и те в Румъния и според техните решения в близките години ще имат решителни достижения в това направление.

Другари народни представители, в тия постижения на румънските другари ние видяхме също така конкретно вpletена нашата традиционна дружба, издигната на нов етап след нашето освобождение. Ние чувствахме, а и от заявленията на редица отговорни дейци и трудещи се по места се схващаше какъв щедър, огромен и безкористен дял има в постиженията на братския румънски народ дружбата му с нашия общ освободител великия Съветски съюз, дружбата му с другите демократични страни, дружбата и между нашите два народа.

Всичко това ни показва също така, че нашата дружба, дружбата между румънския и българския народи днес не е случайно, временно, конюнктурно явление, настроение, нито, както казахме, е само традиционна дружба от миналото. Ние се убедихме още веднаж, че тя е нещо трайно, наистина закономерно в нашето социалистическо развитие, че тя наистина е свързана с жизнените интереси на нашите народи, с нашето социалистическо строителство, че тя има светло бъдеще, че тя е вечна, както са вечни и нашите народи. Ще добавим, че докато в миналото нашата дружба се е изграждала и развивала стихийно, тя днес се изгражда от нашите

свободни народи съзнателно, организирано, даже планово, под ръководството на нашите народни правителства, на Румънската работническа партия и на Българската комунистическа партия. А всичко това ни разкрива едно от най-ярките преимущества на нашия народнодемократически, социалистически строй над капиталистическото минало.

По-специално тук за нашата дружба с братска Румъния трябва да отбележим, че в нашата обиколка и в радушния братски прием, който имавме навсякъде в страната, ние почувствувахме искрената близост и единство между нашите свободни народи и че в техните гърди наистина тупти едно сърце, грее едно съзнание, има една воля, едни желания — дружба, в братско сътрудничество и взаимна помощ да се изгради щастието и благоденствието на нашите народи, да се осигури мирът на Балканите, мирът между народите в целия свят. Ние се убедихме още веднаж, че не е възможно днес да укрепва, да се развива и цъфти нашата дружба без взаимно всестранно опознаване на нашите народи, без обмяната на техния опит, без братското сътрудничество и взаимната помощ, за което бе принос и обмяната на нашите парламентарни делегации.

Ние също така още веднаж се убедихме, че не е възможен разцвет на нашата дружба без нашата обща дружба преди всичко с великия Съветски съюз, без дружбата с другите народнодемократични страни, без запазването на мира.

Другари народни представители, в нашето посещение на братска Румъния нашата парламентарна делегация общо взето ясно съзнаваше своята задача и полагаше всички усилия за нейното изпълнение, за което ни помогнаха както румънските другари и съответните учреждения, така и нашето посолство в Букурещ.

Позволете ми не само от името на парламентарната делегация, но и от ваше име, чрез парламентарната делегация на братска Румъния да изкажа нашата най-искрена благодарност на Президиума на Великото национално събрание на Румънската народна република, на нейното народно правителство, на Румънската работническа партия, както и на всички трудещи се за топлия и радушен прием, за оказаното ни братско гостоприемство в тяхната родина, както и за съдействието, което ни бе оказано в изпълнението на нашата задача, и от сърце да пожелаем на целия румънски народ да бъде още по-сплотен около неговите ръководители — партията и правителството, и да извоюва още по-големи успехи в изграждането на социализма и в борбата за мир. (Ръкопляскания)

Ние уверихме нашите румънски другари, че напускаме тяхната родина не само с най-хубави впечатления и спомени: които няма да останат само едно прекрасно преживяно минало, но че те ще ни вдъхновяват да работим с още по-големи усилия и ентузиазъм за укрепването и разцвета на нашата социалистическа дружба, на нашата взаимна помощ и сътрудничество, за изграждането на социализма в нашите родини, за укрепването на мира.

Ние ги уверихме също така, че отивайки си в нашата Родина, ние се разделяме с тях само физически, пространствено, а духовно, идейно и морално ние се чувствуваме още по-близки, още по-сплотени, още по-дружни и единни.

Да крепне и процъфтява вечната и нерушима дружба между българския и румънския народи! (*Ръкопляскания*)

Да живее мирът на Балканите и в целия свят! (*Ръкопляскания*)

Председател Фердинанд Козовски: Друг другар иска ли думата?

Думата има народният представител др. Николай Георгиев.

Николай Георгиев: (*От трибуната*) Скъпи гости от братска Румъния! Другарки и другари! В общата борба за мир, демокрация и социализъм, водена от прогресивните и миролюбиви сили в света начело със Съветския съюз и Китайската народна република, народите на нашите две страни под ръководството на своите партии — в България от комунистическата и в Румъния от работническата — вземат най-дейно участие. В тази обща борба между Румънската народна република и Народна република България се изградиха здрави дружески отношения. Река Дунав, която служи за гранична линия на по-голямата част от териториите на двете страни, вече способствува за създаване на все по-тесни връзки между нашите народи. Новопостроеният мост над тази река, свързващ Русе с Гюргево, е бляскаво доказателство за изградените дружески отношения между Румъния и България и за постигнатото политическо, икономическо и културно сътрудничество между тях. Потвърждение на тези дружески отношения е и настоящата среща между делегатите на Великото национално събрание на Румънската народна република начело с др. Михаил Рошману и народните представители на Народното събрание на Народна република България. Тази възторжена и сърдечна среща е ярка манифестация на изградената нерушима българо-румънска дружба. Затова позволете ми от тази три-

буна да приветствувам делегатите на Великото национално събрание на братска Румъния освен като най-драги и желани гости на нашата страна, но и като посланици на мира и дружбата между нашите два братски народа. (*Ръкопляскания*)

Другари! Богати и животворни са плодовете на дружбата. Тя носи за народите мир, братство, свобода, спокойно творчество, всестранин напредък. В това нашите народи — румънският и българският — са дълбоко убедени, защото те вече вкусиха от нейните плодове. Дружбата донесе за нашите два народа освобождение от империалистическата окупация и капиталистическото заробване, на широк фронт разгърна творческите народни сили за стопанското и културното строителство и създаде условия за всестранино сътрудничество в това строителство. В резултат на всичко това в развитието на икономиката и културата на нашите две страни настъпи огромен, непознат в тяхната минала история напредък. Налице са изградените след освобождението от капиталистическото робство и в Румъния, и в България големи индустриални заводи, мощни електрически централи, големи водохранилища, широка мрежа от напоителни съоръжения, от пътни съобщения, от здравни и културни домове. Налице са постиженията в социалистическото преустройство на селското стопанство, както и постиженията в областта на народното образование и на народната култура. Жизненото равнище на народните маси е на много по-високо ниво в сравнение с това през капиталистическите режими. Тази дружба разкрива перспективата за по-нататъшен още по-голям икономически и културен възход на нашите страни и за по-нататъшното още по-бързо повдигане на материалното и културното равнище на нашите народи.

Ако дружбата създава условия за засилване на сътрудничеството между отделните страни и внася напредък в тяхното развитие изобщо, няма съмнение, че за страните, строящи социализъм, каквито са нашите страни, тези условия за сътрудничество са много по-благоприятни и приносът, който дружбата внася в тяхното развитие, е много по-голям и по-резултатен. Дружбата помага на хората от социалистическите страни все по-ясно да съзнават, че където и да живеят, в който сектор да работят, те градят едно общо дело и са жизнено заинтересувани от общия успех на това дело. Това именно съзнание подтиква хората от социалистическите страни към по-активно сътрудничество и засилва братството между тях. Оттук произхождат сърдечните приятелски отношения при взаимните срещи, които те

си устройват. Възторжените, изпълнени с изблик на най-сърдечни братски чувства срещи на членовете на румънската парламентарна делегация с трудещите се в нашата страна, както и настоящата наша среща в залата на Народното събрание не са ли най-силното доказателство за всичко това? Незабравима ще остане срещата между наши български кооператорки и другарката Мария Зидару, член на делегацията и председател на колективно селско стопанство в района на Бая Маре. И Мария Зидару, и нашите кооператорки работят в социалистическия сектор на селското стопанство. Те имат съзнанието, че градят едно общо дело. И затова още в първия момент на своята среща, макар да са от различна националност, да живеят в далечни краища, да говорят на различни езици, те се почувствуваха близки като родни сестри.

Тези именно и много други факти говорят за богатите плодове, които носи дружбата.

Затова ние ще пазим изградената българо-румънска дружба и ще работим за нейното по-нататъшно укрепване и разширяване. Ние се радваме, че със своето посещение в нашата страна румънската парламентарна делегация внася ценен принос за по-нататъшното укрепване на тази дружба. Членовете на делегацията със своето досегашно пребиваване в нашата страна оставиха дълбоки и неизлечими следи от най-добри прояви и събудиха сред нашия народ нови най-възвишени чувства на обич към братския румънски народ.

Другари и другарки! Ние със задоволство констатираме, че между нашите две съседни страни се постигна тясно братско сътрудничество и с радост отчитаме плодотворните резултати от това сътрудничество. Но ние не можем да не подчертаем, че това сътрудничество постигнахме главно и преди всичко на основата на изградената дружба на нашите народи с народите на великия Съветски съюз и че дружбата със Съветския съюз е в основата на всички наши досегашни успехи. С укрепването на дружбата между нашите два народа ние внасяме принос и за укрепване на дружбата между тях и народите на великия Съветски съюз — гаранция за по-нататъшното социалистическо процъфтяване на нашите две републики — на Народна република България и на Румънската народна република. *(Ръкопляскания)*

Да живее българо-румънската дружба! *(Ръкопляскания)*

Да живее дружбата между българския и румънския народи и дружбата им с народите на великия Съветски съюз! *(Всички стават прави и ръкопляскат)*

Да живее дружбата и мирът между всички народи в света! (*Продължителни ръкопляскания*)

Председател Фердинанд Козовски: Има ли други другари, които биха пожелали да се изкажат по случая? — Няма такива.

Нека да приветствувам още веднаж нашите скъпи гости и приятели с възгласа: Да живее във вековете българо-румънската дружба! (*Всички стават прави и продължително ръкопляскат*)

Бюрото предлага 10 минути почивка. Които другари народни представители са съгласни, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Давам 10 минути почивка.

(*След почивката*)

Председателстващ Николай Георгиев: Другарки и другари народни представители! Продължаваме разглеждането на точка пета от дневния ред, а именно:

Разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места.

Има думата членът на законодателната комисия др. Никола Джанков да докладва предложението на комисията.

Докладчик Никола Джанков: Другарки и другари народни представители! По предложения законопроект за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места законодателната комисия, като имаше предвид, че в закона се предвиждаше тенденция за уреждане на много положения от материята с правилници, като имаше предвид на второ място, че много от членовете на закона бяха отменени и на трето място, че нямаше предвиден съдебен контрол, единодушно направи редица изменения. (*Чете*)

„ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на законодателната комисия по законопроекта за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места

1. §§ 4 и 5 на законопроекта да се заличат. На мястото на заличените §§ 4 и 5 да се създаде нов параграф със следната редакция:

5 Стенографски дневници

„§ 4. Точка 4 на чл. 7 се изменя така:

4. Населените места с индустриален характер, определени от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството, съгласуван с председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура.“

Съображения. Неправилно е да се определя в правилник за кои населени места се изработват общи и за кои частични градоустройствени планове. Този въпрос по начало следва да се уреди със закон, а не с подзаконен акт. Засега той е уреден сполучливо с членове 7 и 8 от Закона за планово изграждане на населените места. Не съществуват основания за заличаване на тези текстове, в които се съдържат указания относно общите и частичните градоустройствени планове.

Изменението, което се предлага на чл. 7, точка 4, се налага, за да се определи мястото на Държавния комитет по строителство и архитектура при разрешаване на въпроса кои населени места с индустриален характер, макар и с по-малко от 15 000 жители, би следвало да се снабдяват с общи градоустройствени планове.

2. Текстът на предлагания с § 6 чл. 9 да се измени така:
„Проектоградоустройствените планове се изработват от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството въз основа на задания за проектиране. Заданието обхваща развитието на населеното място за текущия период по държавния народностопански план и перспективното му развитие за не по-малко от 15—20 години.“

Съображения. С измененията, които се предлагат, се определя кой изработва градоустройствените планове и се увеличава периодът на перспективното развитие на населените места, от който трябва да се изхожда при изработване на заданието за проектиране.

3. § 7 да придобие следната редакция:

„§ 7. Член 10 се изменя така:

Изработените проектоградоустройствени планове се изпращат от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството с обосновано мнение на съответния народен съвет за разглеждане. Проектът се оставя в продължение на един месец на разположение на гражданите, на държавните учреждения и предприятия и на обществените организации за проучване, след което се внася за разглеждане в народния съвет. В заседанието на народния съвет участвуват със съвещателен глас специалисти и

представители на държавните учреждения и предприятия и на обществените организации.

Народният съвет се произнася по приемането на плана с обосновано решение и го изпраща в Министерството на комуналното стопанство и благоустройството. Министерството на комуналното стопанство и благоустройството с обоснован доклад представя проектоградоустройствения план на Държавния комитет по строителство и архитектура, който може да прави изменения и допълнения в него с обосновано решение.

Градоустройствените планове на населените места с повече от 15 000 жители и на тези с особено народностопанско и общонационално значение се утвърждават с указ по предложение на Министерския съвет, а на останалите населени места с указ по предложение на председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура.

Съображения. В законопроекта се предвижда цялата материя по приемането на градоустройствените планове да се урежда в правилник. Поради голямото значение на градоустройствените планове като основа на цялостното планово изграждане на населените места правилно е редът за тяхното приемане да бъде установен в закона. Поради това се изоставя текстът на законопроекта и се предлага горният нов текст, според който се осигурява широко участие от страна на гражданите, обществените организации и компетентните държавни органи при подработването и обсъждането на проектоградоустройствените планове.

4. § 8 да придобие следната редакция:

„§ 8. Чл. 12 се изменя така:

Предложения за изменение на градоустройствени планове могат да правят: Държавният комитет по строителство и архитектура, Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и народните съвети. Проектите се разглеждат, приемат и утвърждават по реда на чл. 10.“

Съображения. Правилно е текстът на чл. 11, който предвижда материалните предпоставки за изменение и допълнение на градоустройствените планове, да остане в закона. Новата редакция на чл. 12 се налага от измененията, направени в чл. 10.

5. § 9 да придобие следната редакция:

„§ 9. Член 15 се изменя така:

При нужда до създаване на регулационните планове по предходния член Съветът по планово изграждане на населените места при Министерството на комуналното стопан-

ство и благоустройството — след мнение на изпълнителните комитети на окръжните народни съвети, съответно на Софийския градски народен съвет — или окръжните и градските съвети по планово изграждане на населените места с участие и на представител на проектантската организация, изработила градоустройствения план, решават за кои части на населеното място (местности, квартали или части от квартали) съществуващите регулации ще останат в сила и за кои ще трябва да се създадат нови регулации, съобразени с градоустройствения план.

Решенията на окръжните и градските съвети по планово изграждане на населените места се одобряват от министъра на комуналното стопанство и благоустройството по предложение на изпълнителния комитет на съответния окръжен народен съвет, а за София — по предложение на изпълнителния комитет на градския народен съвет. Решенията на Съвета по планово изграждане на населените места се одобряват също от министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Действието на съществуващите дотогава улични и дворищни регулации, на частите за които ще бъдат създадени нови регулации, се прекратява.“

Съображения. Изменението се налага, за да може при решаване на въпросите за прекратяване на действието на съществуващи регулации във връзка с градоустройствените планове да се вземе и мнението на изпълнителните комитети на окръжните народни съвети, респективно на Софийския градски народен съвет. Освен това изменя се и наименованието на градоустройствените съвети при градските и окръжните народни съвети, за да се уеднакви с наименованието на Съвета по планово изграждане на населените места при министерството.

6. § 13 да придобие следната редакция:

„§ 13. Член 25 се изменя така:

При Министерството на комуналното стопанство и благоустройството се създава Съвет по планово изграждане на населените места. Съветът проучва и прави предложения пред министъра на комуналното стопанство и благоустройството по основните мероприятия във връзка с планоовото изграждане на населените места. Съставът и функциите на съвета се определят с правилника за приложение на този закон.“

Съображения. Предлаганото допълнение на текста цели да се определят в самия закон основните функции на Съ-

вета по планово изграждане на населените места при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството като нов институт.

7. § 15 да придобие следната редакция:

„§ 15. Член 28 се изменя така:

При окръжните народни съвети се създават окръжни съвети по планово изграждане на населените места. Тези съвети проучват и правят предложения пред народните съвети по всички мероприятия във връзка с плановото изграждане на населените места в окръзите. Съставът и функциите им се определят с правилника за приложение на този закон.“

Съображения. Изменението се прави, за да се посочат в самия закон основните функции на окръжните съвети по планово изграждане на населените места.

8. § 17 да придобие следната редакция:

„§ 17. Член 30 се изменя и допълва така:

При градските народни съвети на София, Пловдив, Сталин, Русе, Бургас, Стара Загора, Плевен, Димитровград, Кърджали, Мадан и Димитрово се създават градски съвети по планово изграждане на населеното място, съставът на които се определя в правилника за приложение на този закон.

Във връзка с осъществяването на важни задачи по благоустройството със заповед на председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура, по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството могат да се създават съвети по планово изграждане на населеното място и при други градски народни съвети.

Градските съвети по планово изграждане на населеното място изпълняват за съответните градове функциите на окръжните съвети по планово изграждане на населените места.“

Съображения. Прередактирането на текста се налага за уеднаквяване с терминологията на членове 25 и 28. Независимо от това законодателната комисия счете за необходимо да включи към изброените градове в ал. I на чл. 30 и градовете Кърджали и Мадан, при градските съвети на които да се създадат градски съвети по планово изграждане на населеното място предвид на това, че Кърджали и Мадан се изграждат и се развиват бързо като важни индустриални градове.

9. § 19 да се заличи.

Съображения. Със заличаването се възстановява чл. 37, който урежда правилно съответната материя и не се нуждае от изменение.

10. В ал. I на предложението с § 20 изменен чл. 39 на края думите „по този закон“ да се заличат, а ал. II да се преракатира така:

„По изключение собствениците на недвижими имоти, засегнати от предвижданията на градоустройствения план и отредени за мероприятията по улично-регулационния план, се обезщетяват предварително в случаите и при условията, предвидени в правилника за приложение на този закон.“

Съображения. Предложението да се заличат думите „по този закон“ се прави, за да се избегне евентуално тълкуване, че приобретателят на имота има правата и задълженията на своя праводател само по този закон. В същност върху приобретателя преминават правата и задълженията, които неговият праводател има по материално-правното законодателство за собствеността, включително и по Закона за планово изграждане на населените места. С преракатирането на втората алинея се подчертава, че предварително обезщетяване ще става само по изключение.

11. В ал. I на предлагания с § 23 нов член 54а, след думите „идеални части от парцели“ да се добавят думите „и от общи части на сгради“, а думите „в тях“ да се заличат. В същия член да се създаде следната нова алинея втора:

„Отчуждените идеални части от парцелите и от общите части на сградите се оценяват съгласно тарифата по чл. 55б.“

Сегашната алинея втора да стане алинея трета.

Съображения. Допълнението се налага, за да се изясни, че отчуждаването на идеалните части от парцели ще обхваща и съответните общи части на съществуващите сгради. Понеже отчуждаването по чл. 54а е сходно с отчуждаването по чл. 55а, правилно е тарифата по този член да се приложи и в случаите на отчуждаване по чл. 54а.

12. В предлагания с § 24 нов член 55а в ал. II думите „Тези парцели“ да се заменят с думите „Отредените парцели“, а след ал. I да се добави следната алинея II:

„Отреждането на парцели за тази цел се извършва по искане на съответните държавни учреждения, предприятия и обществени организации, ако са осигурени необходимите средства за осъществяване на строежа и за обезщетяване на собствениците. Заповедта на министъра на комуналното стопанство и благоустройството се вписва в нотариалните книги съгласно чл. 112 от Закона за собствеността.“

Алинеи II и III стават съответно алинеи III и IV.

Съображения. С предлаганата нова алинея се определя в самия закон редът за отреждането на парцелите за държавно и обществено жилищно строителство на комплекси от сгради или отделни сгради, а за да се гарантират правата на третите лица, се предвижда вписване в нотариалните книги на заповедта на министъра за отреждането на парцели за държавно и обществено жилищно строителство.

13. В предлагания с § 24 нов член 55и в началото думите „Правилата относно“ да се заменят с думите „Подробните правила относно“.

Съображения. Допълнението е необходимо, за да се подчертае, че в правилника ще се уредят подробностите към правилата, които вече се съдържат в закона.

14. В § 25 в предлаганото изменение на ал. I на чл. 60 на края думите „след съгласуване с Държавния комитет по строителство и архитектура“ да се заличат.

Съображения. Държавният комитет по строителство и архитектура упражнява общия надзор по плановото изграждане на населените места и не е необходимо предложенията за отчуждаване на недвижими имоти за мероприятия по водоснабдяване, канализация, електроснабдяване и пр. да се съгласуват с Държавния комитет по строителство и архитектура.

15. В § 27, с който се добавя след част III нова част IV в началото на главата „Контрол“, да се създадат нови текстове: членове 66а, 66б и 66в, със следното съдържание:

„66а. Одобрените улично-регулационни, нивелетни, квартално-застроителни и улично-фасадни планове могат да се обжалват относно тяхната законосъобразност в едномесечен срок от обнародването на заповедта за одобрението им пред особена комисия при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството в състав: председател — съдия от Върховния съд, и членове: представител на Държавния комитет по строителство и архитектура

и представител на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството. Членовете на комисията се назначават от председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура.

Жалбите до комисията се подават чрез съответния народен съвет.

Комисията потвърждава или отменява обжалваните планове.

Решенията на комисията са окончателни.

66б. Одобрените дворищно-регулационни планове могат да се обжалват относно тяхната законосъобразност пред съответния окръжен съд в едномесечен срок от обнародването на заповедта за одобрението им.

Жалбите до съда се подават чрез народния съвет. По делото се призовава и народният съвет. Съдът потвърждава или изменява обжалваните дворищни регулации.

Решенията на съда не подлежат на обжалване.

66в. Предложения за преглед на решенията на особена комисия и на съдилищата по членове 66а и 66б по реда на чл. 225 от Гражданския процесуален кодекс могат да се правят най-късно в двумесечен срок от издаването им.

Предлаганите в законопроекта членове 66а, 66б и 66в да станат съответно членове 66г, 66д и 66е.

Съображения. С предлаганите текстове от законодателната комисия се предвижда юрисдикционен и съдебен контрол върху актовете по планово изграждане на населените места, каквито са улично и дворищно-регулационните планове, нивелетните, квартално-застроителните и улично-фасадните планове, с цел да се укрепи социалистическата законност и да бъдат правилно защитени законните права и интереси на гражданите.

Съдебният контрол при дворишните регулации е най-подходящ и особено наложителен, тъй като с тези регулации се засяга пряко правото на собственост на гражданите. Със съдебния контрол ще се облекчат редица държавни органи от разглеждане на грамадно количество жалби, които сега постъпват във връзка с регулационни спорове, а едновременно с това ще се мобилизират техническите органи за недопускане на закононарушения при изработването на проектите.

16. В предлаганите с § 34 нови членове 75а и 75б навсякъде думите „архитектурни паметници“ да се заменят с думите „паметници на културата“.

Съображения. Заменяването се налага, за да се съобрази текстът на тези членове с възприетата в тази област терминология.

17. В предлаганото с § 35 изменение на чл. 76 думите: „По производствата за оценки и определяне на обезщетения; за създаване, одобряване и изменение на регулационни и нивелетни планове“ да се заменят с думите: „По производствата за оценки и определяне на обезщетения и за създаване, одобряване, изменение и обжалване на регулационни, нивелетни, квартално-застрителни и улично-фасадни планове.“

Съображения. Изменението се налага поради създаването на новите членове 66а и 66б.

18. В § 36, в алинея II на чл. 77 думите „доколкото не противоречат на това изменение и допълнение“ да се заменят с думите „доколкото не противоречат на изменението и допълнението на този закон“.

Съображения. С добавката се изправя допусната явна техническа грешка.

Председател на законодателната комисия: **Б. Лозанов.**“

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата министърът на комуналното стопанство и благоустройството д-р Стоян Тончев, който е подписал мотивите на законопроекта.

Министър Стоян Тончев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! В резултат на развитието на промишлеността и селското стопанство в нашата страна жизненото равнище на народа ни неотклонно се повишава. През последните години Централният комитет на Българската комунистическа партия и правителството взеха редица мерки за по-нататъшното повишаване на благосъстоянието на трудещите се.

Населените места в страната се преобразяват. В изостаналите и неблагоустроени някога стари селища се изградиха и продължават да се строят красиви административни и жилищни стради, заводи, фабрики, домове на културата, болнични и здравни заведения и др.

През последните години населението на нашите градове бързо нарасна. София от 450 000 стана 650 000 жители, а може би и повече, Пловдив от 126 000 — на повече от 153 000 жители; Сталин от 95 000 — на повече от 125 000 жители. Със същия темп, присъщ на социалистическото изграждане, се развиват и останалите градове в нашата страна.

В нашите селища се осъществяват и всестранни мероприятия за тяхното благоустрояване. Изградиха се обширни паркове за култура и отдих, лесопаркове, физкултурни комплекси и др. Осъществяват се крупни водоснабдителни мероприятия. Днес в сърцето на родопския минен басейн изли-

ват животворните си струи мощните Райковски извори. В Добруджа всяка секунда се вливат 430 литра вода. В цялата ни страна се построиха и продължават да се изграждат хиляди километри водопроводи. Обилно са водоснабдени вече Стара Загора, Коларовград, Пловдив и много други градове и села. Предстои да се разреши и въпросът за допълнителното снабдяване на столицата от хидровъзела „Сталин“.

Грижата на Централния комитет на партията и народното правителство за непрекъснатото повишаване жизненото равнище на трудещите се се изрази и в широко разгънатото жилищно строителство. За насърчаване на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство чрез Българската инвестиционна банка държавата постави на разположение на 25 000 спестители значителни средства, с които могат да се построят жилища за около 125 000 души.

Жилищното строителство в градовете сега се спъва от липсата на свободни държавни места. Голямото търсене на парцели създава условия за спекула с частни места и особено с неурегулирани терени, които по новите градоустройствени планове се включват в чертите на населените места.

Сега действащият Закон за планово изграждане на населените места е приет през 1949 г. Нашето движение напред по пътя на социализма под ръководството на партията и правителството постави през последните години редица нови задачи и изисквания по плановото изграждане на населените места. Независимо от това настъпиха и редица промени в организационните форми по ръководството и контрола във връзка с плановото изграждане на населените места. Като директивен орган по строителството и архитектурата бе създаден Държавен комитет по строителство и архитектура към Министерския съвет, функциите на който досега не са намерили отражение в действащия закон. Организационни промени настъпиха и в проектно дело, като на проектантските организации се възложи да проектират цялото капитално строителство на държавните и обществените организации, както и да изработват всички градоустройствени планировки.

За да се отговори на всички тези нови нужди и изисквания в областта на строителството, е изработен предлаганият законопроект за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места.

В законопроекта се определят мястото и функциите на Държавния комитет по строителство и архитектура и на другите държавни органи в цялостната дейност по социалистическото изграждане на населените места.

Поставя се началото на районното икономическо планиране като основа за градоустройството на населените места. Предвижда се градоустройствените планове да се изработват въз основа на предварително създадени схеми за териториално икономическо планиране на съответните райони на страната, без което не може да се осигури пълна съгласуваност при изграждането на новите промишлени центрове, пътища, жп. линии, напоителни системи и др.

По действащия закон имотите, отредени за улици, площи, паркове, градини и всички други мероприятия на държавата и обществените организации, се считат отчуждени от момента на одобрение на регулационния план, като изплащането на имотите става обикновено значително по-късно. Има други случаи, когато отчуждени имоти по регулационен ред преди няколко десетилетия и досега не са изплатени. Това положение, което създава големи затруднения за собствениците, не трябва повече да се търпи. Законопроектът предвижда отредените за всички държавни и обществени мероприятия имоти да се считат отчуждени само след заплащането им на собствениците. При известни случаи се допуска имотите да се изплащат и преди да е настъпил моментът за осъществяването на съответните мероприятия.

За да се осигури правилното изграждане на населените места съобразно с изискванията на социалистическото строителство и да се даде нов широк тласък на жилищното строителство, в законопроекта се предвижда нов раздел, който разрешава да се отреждат парцели за държавно, обществено, кооперативно и групово жилищно строителство на комплекси от сгради или отделни сгради.

Включените в така отредените парцели частни имоти ще се оценяват по одобрени от Министерския съвет нови тарифи, които ще държат сметка за най-справедливото обезщетяване на собствениците.

На собствениците на имотите ще се отстъпват задължително жилища в сградите, които ще се построят, като се държи сметка за стойността на имота им. С оглед на семейното положение на собственика може да му се отстъпи жилище и с по-голяма стойност при доплащане. По такъв начин се гарантират напълно интересите на собствениците, чиито имоти ще бъдат отредени за жилищно строителство.

Тези нови положения в законопроекта откриват възможности за широко задоволяване нуждите от удобни и хигиенични жилища в населените места. Ще се ограничи и безплановото, стихийно и нецелесъобразно разширяване

на територията на градовете, което от своя страна ще улесни тяхното благоустройство.

Законодателната комисия предлага на Народното събрание да приеме текстове, съгласно които одобрените улично-регулационни, нивелетни, квартално-застроителни и улично-фасадни планове да могат да се обжалват относно тяхната законосъобразност пред особена комисия при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството с участието на съдия от Върховния съд, а одобрените дворищни регулационни планове — пред надлежния окръжен съд. С учредяването на този юрисдикционен и съдебен контрол ще се укрепи още повече социалистическата законност във връзка с мероприятията по плановото изграждане на населените места и ще бъдат защитени законните права и интереси на гражданите. Особено наложителен е съдебният контрол по дворищните регулации, които засягат пряко правото на собственост на гражданите.

За да се ограничат и незаконните строежи в страната и се осигури реално прилагане на градоустройствените планове, със законопроекта се създава целесъобразен държавен технически контрол, упражняван от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и под негово ръководство — от народните съвети — по строителството на всички инвеститори.

Другарки и другари народни представители! Предлаганото изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места се налага от нуждите и ще ни даде възможност да направим нова голяма крачка напред за подобряване на културно-битовите и благоустройствени условия на населените места, за повишаване на жизненото равнище на трудещите се.

С това ние ще изпълним възложените ни задачи от партията и правителството в духа на XX конгрес на КПСС и решенията на Априлския пленум на ЦК на БКП.

Моля да гласувате и приемете предложението законопроект за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места с допълненията на законодателната комисия. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Николай Георгиев: За изказване по законопроекта са се записали народните представители Димитър Попов и Божин Якимов.

Давам думата на народния представител Димитър Попов.

Димитър Попов: (От трибуната) Другарки и другари, наредни представители! Законът за планово изграждане на населените места, както е отбелязано в мотивите на законопроекта за неговото изменение, е приет през 1949 г. Наистина през това време у нас настъпиха някои сериозни изменения, поради което този закон не отговаря в този му вид, в който той сега действа, на съществуващите в момента изисквания.

През този период у нас се отбеляза чувствително увеличение на градовете за сметка на селата и се създадоха много значителни промишлени райони. Бързото увеличение на градовете и създаването на нови промишлени райони несъмнено изисква сериозно да се подготвят градоустройствените планове на тези селища и градове, за да може да се внесе ред при тяхното развитие. Необходимо е по законодателен ред да се уреди тая материя за изработване на така наречените градоустройствени перспективни планове за 10—15 и повече години. Съвършено правилно се предлагат редица подобрения в това отношение.

Вие знаете, че у нас се създаде Комитет за строителство и архитектура. Комитетът за строителство и архитектура има много сериозни задачи по отношение модернизирването на нашето строителство, по отношение внедряването на съвременни модерни методи на строителство, по отношение правилната насока на архитектурното развитие на градовете, стила на архитектурата и пр. Налага се най-важните задачи и цели на Комитета за строителство и архитектура да бъдат установени по законодателен ред.

Това голямо придвижване на населението към градовете, за което аз казах, налага много сериозно да се строят жилища. Вие знаете, че почти във всички по-големи градове у нас съществуват жилищни неудобства. Държавата непрекъснато увеличава инвестициите за държавно жилищно строителство, но е ясно, че бързото разрешаване на жилищните потребности на нашите работници и служители изисква да се мобилизират и средства на заинтересуваните граждани, да се насърчат спестяванията на тези граждани, да се организира кредит и да се даде възможност на гражданите, които се нуждаят от жилища, сами да участвуват в това важно дело.

И ние имаме вече редица документи в това направление. Нашето правителство предложи и Президиумът издаде Указ за насърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство. Но трябва да се отбележи, другари, че една от най-важните пречки за това строителство, за което има извънредно много желае-

щи граждани, е липсата на терен. Този недостатък, липсата на свободен терен, породи, може определено да се каже, и спекула с терена в редица градове. Аз бих могъл да ви дам няколко примери.

В София, на бул. „Евлоги Георгиев“ № 102, се строи сграда за 12 двустайни апартамента. На собствениците се заплаща срещу мястото, което е обикновено място, точно не мога да кажа, но не по-голямо от 500 кв. м, за 12 апартамента, 3 двустайни апартамента и 25 000 лв. в пари. На бул. „Пенчо Славейков“ се строи сграда от 20 апартамента. Срещу това на собственика се отстъпват 4 апартамента от всичките 20. На ул. „Виктор Юго“ се строят 8 двустайни апартамента и собственикът на мястото получава 3 двустайни апартамента от тези 8 срещу стойността на мястото и 30 000 лв. пари.

От това явно личи, другарки и другари народни представители, че при нашите условия, при народната власт не е допустимо да съществува такова отношение и да се дава възможност на някои лица, като използват създадените се благоприятни за тях условия, да придобиват облаги, за които те не са положили съответен труд. И затова свършено правилно, с оглед на по-нататъшното развитие на кооперативното и груповото жилищно строителство, в законопроекта за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места се отбелязва и се дава възможност на съответните институти по предложение на народните съвети да разпределят тези терени на нуждаещите се граждани, които са организирани в кооперативи или групи за строителство на жилища, които са им необходими.

От друга страна в самия законопроект се набелязват достатъчно гаранции да се обезпечат напълно правата и интересите на собствениците на места, на които се предпоставя по нова тарифа — не тая по 1600-то постановление, по което досега за държавни нужди се изплаща отчужденият терен — да получат или жилище, или средства, и даже жилище по-голямо, с по-голяма стойност, отколкото е стойността на тяхното място. Аз смятам, че това са достатъчни гаранции за обезпечаване интересите на собствениците, притежатели на места.

В законопроекта свършено правилно е отбелязано и се предлага собствениците на отчуждените за различни обществени нужди терени да бъдат предварително обезщетявани, т. е. да се обезщетяват преди да се завладеят тези имоти. Това е напълно справедливо. Даже се предвижда, както вие

сте прочели, предварително заплащане, което, макар и по изключение, се допуска.

Много важно положение в законопроекта за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места е това, че се подчертава ролята на съветите и на изпълнителните комитети при провеждането надело на Закона за планово изграждане на населените места, като се определя съвършено естествено мястото на така наречените досега градоустройствени съвети или съвети по планово изграждане на населените места, както те се назовават в новия проект.

Досега съществуваше, другарки и другари народни представители, едно ненормално положение: съществува съвет, съществува и изпълнителен комитет и заедно с това — градоустройствен съвет, който може да взема решения, които не подлежат нито на потвърждаване, нито на отменение от страна на изпълкомите и съветните съвети. Това е абсолютно ненормално положение. Възможно е в миналото да са съществували условия, които да са налагали такова положение, но засега това не бива да се допуска. И затова съвършено правилно се определя ролята на бъдещите съвети по планово изграждане на населените места като спомагателни, съвещателни органи на народните съвети и на другите институти, които се занимават с приложението на Закона за планово изграждане на населените места.

Вие чухте изложението, което направи докладчикът на законодателната комисия. Законодателната комисия покрай другите много важни и, бих казал, съвършено целесъобразни предложения, които тя прави по внесения законопроект, е предложила да се допуска и съдебен контрол при възражения, които отделни граждани ще направят във връзка с регулациите — дворищно-регулационни, улично-регулационни и други планове.

Аз трябва да кажа, че не съм толкова възхитен от това предложение на законодателната комисия, колкото другарят министър на комуналното стопанство и благоустройството, защото много се боя, че е възможно едно такова положение да удължи прекомерно сроковете за приложение на съответните градоустройствени регулационни и пр. планове. Както е важно те да бъдат своевременно и добре съставени, да бъдат напълно законосъобразни, да бъдат защитени максимално интересите на засегнатите хора, така също е важно тези планове своевременно да се прилагат надело и да не се протака много с тяхното предварително утвърждаване и уреждане.

Другарите от законодателната комисия ни съобщиха съображенията. Те твърдят, че с това положение в същност се внасяли много важни подобрения, гаранции за опазване интересите на засегнатите граждани и че ще бъдат освободени от излишна, несвойствена работа редица технически служби. И аз се съгласих с това мнение на другарите от законодателната комисия, но, разбира се, най-добре ще се изясни въпросът, като почнем да го прилагаме.

Всетаки, за да се гарантираме от едно такова прекомерно удължаване и протакане на работите по изготвяне и приложение на регулационните, нивелетните и други планове, свързани с плановото изграждане на населените места, аз предлагам Народното събрание да приеме предложението на законодателната комисия, като съкрати предвидените срокове за обжалване, като там, където е предвидено един месец, да стане 15 дни за обжалване пред окръжния съд и там, където са предвидени 2 месеца за преглед, да стане 1 месец, което ще ускори прегледа им и изобщо завършването на работите по регулационните и други планове, свързани с приложението на Закона за планово изграждане на населените места.

Аз смятам, другари, че законът, който ние сега приемаме, е един от много важните закони. Това е един от законите, който деятелите на народните съвети изучават, така да се каже, на изуст, защото е свързан с тяхната ежедневна работа. Подобренията, които се внасят, ще бъдат много съществени както по отношение развитието на нашите населени места, на градовете и селата, така също и особено по отношение по-нататъшното развитие на жилищното строителство, от което ние така много се нуждаем.

С тая забележка, която направих, аз заявявам, че ще гласувам за направеното предложение по законопроекта за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места. (Ръкопляскания)

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата за изказване народният представител Божин Якимов.

Божин Якимов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Пред нас е представен за разглеждане и одобрение законопроектът за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места в Народна република България. Представеният законопроект е навременен. Макар досегашният Закон за планово изграждане на населените места да е приет от Народно-

то събрание през 1949 г., в периода оттогава досега в нашата страна настъпиха промени, които налагат изменението и допълнението му. Така например в много от градовете населението чувствително нарасна благодарение на създадената индустрия, в която са привлечени работници и от селата. А колкото по-голям е броят на населението в селищата, толкова повече регулиращите благоустройствени мероприятия са необходими, за да се регламентира животът на хората.

Социалистическото общество изисква най-строго спазване на редица широко благоустройствени правила, които са необходими за създаване на условия за правилна и свободна социалистическа организация на огромния човешки колектив. Грижите за човека в социалистическото общество се изразяват още и в провеждането на редица благоустройствени мероприятия, които създават условия, за да бъде животът на хората по-приятен и по-културен.

Докато през миналите фашистки режими грижите по благоустрояването на населените места бяха повече ограничени около интересите на по-богатите съсловия, сега при социалистическото общество тия грижи се разпростират върху цялото население. Това положение е било във всички населени места в страната, а така също и в нашия Благоевградски окръг. За 30 години буржоазна власт в Благоевградски окръг бяха павирани само 10 хиляди квадратни метра улици, а само за 11 години народна власт са павирани повече от 110 600 квадратни метра улици. В градовете Разлог, Сандански и Гоце Делчев до 9 септември 1944 г. нямаше нито един квадратен метър павирани улици. Много малко беше направено в нашия окръг до 9 септември 1944 г. и по отношение създаването на паркове и градини — едва 53 декара, и то недобре поддържани. А сега същите нараснаха на 288 декара добре подредени и добре поддържани. Колкото се отнася до зелени площи в миналото — през фашистките режими, не можеше и дума да става. Това понятие за огромното болшинство от населението в нашия окръг не бе известно, докато сега много от свободните площи в градовете са озеленени.

Благодарение грижите на народната власт, след 9 септември 1944 г. ликът на градовете и селата в Благоевградски окръг се измени. Пострени са хотели в градовете Благоевград, Петрич, Сандански и Гоце Делчев, които разкриват центровете. Особено хотелът в Благоевград, който е гордост за нашия окръг, по своята външност, вътрешна уредба и удобства конкурира много от първостепенните хотели не само във всички по-големи градове на страната,

Стенографски дневници

но и някои в столицата. През последните две-три години в окръга ни, предимно в градовете Благоевград, Сандански и Петрич, са построени жилищни блокове и шест надстройки с общо 190 апартамента, в които са настанени над 200 семейства на трудещи се. В Благоевград след бедственото наводнение през юли 1954 г. реката се канализира, като се построи през цялото протежение на града — повече от 1 километър — здрава и красива стена. Коритото на реката е разширено и населението няма повече да живее със страха, че може да бъде застрашено от прииждащите води на реката. Построен бе също така красив и широк мост, който ще остане паметник на социалистическото строителство във вековете.

Безспорни са грижите на народната власт за благоустрояването на населените места в Благоевградски окръг. Населението ги посреща с голяма благодарност. Виждайки тези грижи на народната власт, и то от своя страна подема инициативи в това отношение. В много села и градове в последните години бяха направени десетки нови улици, необходими за обслужване на населението от крайните квартали. В много села чрез доброволен труд на население-то се подемат инициативи за благоустрояване, като засаждане на улиците с дръвчета, ограждане на дворовете и др. Особено похвален в това отношение е примерът на градския народен съвет в Разлог. Там населението с доброволен труд и малко средства от бюджета на градския народен съвет изгради в центъра на града площад от 3200 кв. м, който бе настлан с хубави мраморни плочи, засади декоративни дръвчета и с това се придаде красив и културен вид на центъра на града.

За създаване на нова социалистическа разкройка на населените места за градовете в нашия окръг се изработват нови градоустройствени, регулационни, нивелетни и други планове. Новите планове са съобразени с изискванията на социалистическото развитие на нашите градове. Сериозна съпротива се оказва обаче от страна на мнозина собственици на парцели с частнособственическа психика, които не искат да жертвуват до известна степен личните си интереси пред обществените и особено защото изпитват страх, че при отчуждаване на парцелите за собствени нужди последните ще им се заплащат ниско. В случая новият проектозакон разрешава този въпрос.

При приложението на досегашния Закон за планово изграждане на населените места в страната се допускаха редица нарушения както от страна на строителите на жилища и други сгради, така и от страна на ръководители-

те и техническите служби било от неразбиране, било поради нехайство на органите, натоварени със строителния контрол. Най-лошо се отразява върху облика на селищата незаконното строителство в чертите на селищата или извън регулационната им линия. Такова строителство в нашия окръг в последните години се среща твърде много. Така, през 1953 г. от 576 построени нови жилищни сгради 76 са незаконни; през 1954 г. от 676 новопостроени жилищни сгради 61 са незаконни, а през 1955 г. от 970 новопостроени жилищни постройки 122 са незаконни. Само в Благоевград от 542 новопостроени жилищни сгради след 9 септември 1944 г. досега 140 са с неузаконени формалности, като само през 1955 г. от 158 застроени жилища 78 са неузаконени. Освен това много от тези неузаконени жилища са вън от регулационната черта на града и повечето от тях са построени върху заграбени държавни имоти.

Всичко това е допуснато не само благодарение неосторожността на административните органи на народните съвети и технически служби, но главно поради това, че липсват достатъчно държавни парцели в регулационните черти на града, а доколкото има частни парцели, собствениците им ги предлагат на много високи цени, недостъпни за скромните икономисани средства от трудещите се за построяване на собствени жилища. В Благоевград например през 1955 г. са били подадени над 700 молби за искане парцели за строеж на собствени жилища. Градският народен съвет обаче разполагаше само с 30 парцела, от които 20 оспорвани и само 10 напълно свободни за раздаване. Не по-добро е положението в това отношение и в другите градове на окръга. С предложения законопроект за планово изграждане на населените места, респ. новия раздел VI — „Групово и кооперативно жилищно строителство“, се дава навременно и справедливо разрешение на въпроса за снабдяване на безимотните трудещи се със собствени жилища.

За избягване на посочените закононарушения трябва да отбележим, че държавният технически контрол не се подпомага от изпълкомите на градските и селските народни съвети. Дори нещо повече, има случаи, когато председатели на селсъвети сами нарушават Закона и Правилника за планово изграждане на населените места. Такъв е случаят с председателя на селсъвета в с. Падеш, Благоевградско, който при строежа на собствена къща освен че е изменил архитектурния план на сградата, но своеволно е изменил дадената му строителна линия. А председателят на селсъвета в с. Якоруда, Разложка околия, пък е разрешил

построяването на страда извън регулационния план, и то на държавно място, без да има за това право. Ето за такива нарушения считам, че правилно ще бъде, ако в Закона за планово изграждане на населените места се предвидят по-строги санкции, стигащи до углавно преследване на виновните длъжностни лица. Колкото за предвидените санкции в § 28 от проекта във форма на парична глоба, считам ги за достатъчни, като правя предложение да се предвиди минимален размер на глобата, за да няма различно приложение при идентични нарушения.

В новите членове 55а, ал. V, и 55ж, ал IV, смятам, че ще бъде уместно да се предвиди размерът на имота, необходим за собствениците с оглед броя на членовете на семейството.

На всички места в проектозакона, където се говори за права и задължения на народните съвети, е конкретизирано „изпълкома на народния съвет“, а само в ал. III на новия член 55а не е конкретизирано това. Ако остане както е редакцията в проекта, ще се счита, че предложението до Министерството на комуналното стопанство и благоустройството ще трябва да се прави от сесия на народния съвет. Затова предлагам, ако е пропусната думата „изпълком“, да се допълни с оглед на определеност.

С предложениия законопроект за изменение на Закона за планово изграждане на населените места в страната ще се подобри от една страна благоустрояването на селищата в социалистически дух и от друга — ще се създадат условия за намаляване на острата жилищна криза в много от по-големите градове на страната със застрояването на кооперативни и групови жилищни помещения.

Аз одобрявам предложениия законопроект заедно с направените от законодателната комисия предложения и ще гласувам за одобряването му. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Николай Георгиев: Желает ли някой друг от народните представители да се изкаже по законопроекта? — Няма.

Желает ли думата министърът на благоустройството Стоян Тончев за заключително слово?

Министър Стоян Тончев: Отказвам се, всичко е ясно.

Председателстващ Николай Георгиев: Желает ли думата за заключително слово докладчикът на законодателната комисия?

Докладчик Никола Джанков: Да.

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата народният представител Никола Джанков.

Докладчик Никола Джанков: В законодателната комисия взехме отношение по предложенията на др. Димитър Попов.

Той предлага в чл. 66а едномесечният срок за обжалване да се намали на 15 дни. Ние смятаме да не се намалява срокът на 15 дни, защото иначе строителите не ще могат да се подготвят и това може да стане причина за отлагане на делото. А с този едномесечен срок по-добре се защищават правата на гражданите.

Законодателната комисия е съгласна с неговото предложение, срокът в чл. 66в от двумесечен да стане едномесечен. Значи, и на двете места срокът да стане едномесечен. Други изменения няма.

Председателстващ Николай Георгиев: Другарю Димитър Попов! Съгласен ли сте?

Димитър Попов: Съгласен съм.

Председателстващ Николай Георгиев: Ще пристъпим към гласуване на законопроекта.

Бюрото предлага законопроектът да се гласува изцяло. Други предложения има ли? — Няма.

Моля народните представители, които са съгласни с предложението на Бюрото, да гласуват. Има ли някой против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Приема се.

Моля докладчика на законодателната комисия да прочете законопроекта с предложенията, които се правят от комисията.

Докладчик Никола Джанков: (Чете)

„ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за планово изграждане на населените места

§ 1. Чл. 1 се изменя така:

„Плановото изграждане на населените места в Народна република България се извършва съгласно този закон под ръководството и контрола на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и народните съвети.

Държавният комитет по строителство и архитектура при Министерския съвет направлява дейността на всички ведомства във връзка с плановото изграждане на населените места:

§ 2. В раздел I на част втора се добавя следният нов чл. 4а:

„Градоустройственото планиране на населените места се извършва въз основа на предварително изработени схеми за териториално-икономическо планиране на съответните райони.“

§ 3. Към чл. 5 се добавя следната нова алинея II:

„Градоустройственият план се придружава от програма за осъществяване на мероприятията по него.“

§ 4. Точка 4 на чл. 7 се изменя така:

„4. Населените места с индустриален характер, определени от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството, съгласуван с председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура.“

§ 5. Чл. 9 се изменя така:

„Проектоградоустройствените планове се изработват от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството въз основа на задания за проектиране. Заданието обхваща развитието на населеното място за текущия период по държавния народностопански план и перспективното му развитие за не по-малко от 15—20 години.“

§ 6. Чл. 10 се изменя така:

„Изработените проектоградоустройствени планове се изпращат от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството с обосновано мнение на съответния народен съвет за разглеждане. Проектът се оставя в продължение на един месец на разположение на гражданите, на държавните учреждения и предприятия и на обществените организации за проучване, след което се внася за разглеждане в народния съвет. В заседанието на народния съвет участвуват със съвещателен глас специалисти и представители на държавните учреждения и предприятия и на обществените организации.“

Народният съвет се произнася по приемането на плана с обосновано решение и го изпраща в Министерството на комуналното стопанство и благоустройството. Министерството на комуналното стопанство и благоустройството с обоснован доклад представя проектоградоустройствения план на Държавния комитет по строителство и архитектура, който

може да прави изменения и допълнения в него с обосновано решение.

Градостроителните планове на населените места с повече от 15 000 жители и на тези с особено народностопанско и общонационално значение се утвърждават с указ по предложение на Министерския съвет, а на останалите населени места с указ по предложение на председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура.

§ 7. Чл. 12 се изменя така:

„Предложения за изменения на градостроителни планове могат да правят: Държавният комитет по строителство и архитектура, Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и народните съвети. Проектите се разглеждат, приемат и утвърждават по реда на чл. 10.“

§ 8. Чл. 15 се изменя така:

„При нужда до създаване на регулационните планове по предходния член Съветът по планово изграждане на населените места при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството — след мнение на изпълнителните комитети на окръжните народни съвети, съответно на Софийския градски народен съвет — или окръжните и градските съвети по планово изграждане на населените места с участие и на представител на проектантската организация, изработила градостроителния план, решават за кои части на населеното място (местности, квартали или части от квартали) съществуващите регулации ще останат в сила и за кои ще трябва да се създадат нови регулации, съобразени с градостроителния план.

Решенията на окръжните и градските съвети по планово изграждане на населените места се одобряват от министъра на комуналното стопанство и благоустройството по предложение на изпълнителния комитет на съответния окръжен народен съвет, а за София — по предложение на изпълнителния комитет на градския народен съвет. Решенията на Съвета по планово изграждане на населените места се одобряват също от министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Действието на съществуващите дотогава улични и дворищни регулации, на частите за които ще бъдат създадени нови регулации, се прекратява.“

§ 9. Членове 18, 19, 20, 21 и 22 се отменят.

§ 10. Заглавието на раздел II от част втора се изменя така:

„Функции на органите по градостроитство и архитектура.“

§ 11. Чл. 24 получава следната редакция:

„Във връзка със задачите по планово изграждане на населените места Държавният комитет по строителство и архитектура:

1. По предложение на Министерството на културата решава кои населени места или части от населени места (квартали, ансамбли или отделни улици) са с историческо или архитектурно-музейно значение. Тези решения на Комитета се утвърждават от Министерския съвет и се обнародват в „Известия на Президиума на Народното събрание“.

2. Установява правила за архитектурно-градоустройствено единство при застрояване на населените места, както и за архитектурно-художествения вид и украсите на сградите. Тези правила влизат в сила от деня на обнародването им в „Известия на Президиума на Народното събрание“.

3. Взема решения относно вида, характера и местоположението на паметници и други важни обекти.

4. Взема решения по устройството на масовия градски транспорт, както и по начина за електроснабдяване, топлофикация, газификация и за осъществяване на други важни благоустройствени мероприятия в населените места.

5. Решава в кои случаи изработването на проекти за важни или сложни обекти по планово изграждане на населените места трябва да стане с конкурс и одобрява програмите за тези конкурси.

6. Взема решения по всички други въпроси, посочени в действащите разпоредби.

С решение на комитета, утвърдено от Министерския съвет, се допускат отклонения от установените с правителствени разпоредби градоустройствени норми.“

§ 12. Чл. 25 се изменя така:

„При Министерството на комуналното стопанство и благоустройството се създава Съвет по планово изграждане на населените места. Съветът проучва и прави предложения пред министъра на комуналното стопанство и благоустройството по основните мероприятия във връзка с плановото изграждане на населените места. Съставът и функциите на съвета се определят с правилника за приложение на този закон.“

§ 13. Членове 26 и 27 се отменят.

§ 14. Чл. 28 се изменя така:

„При окръжните народни съвети се създават окръжни съвети по планово изграждане на населените места. Тези съвети проучват и правят предложения пред народните съ-

вети по всички мероприятия във връзка с плановото изграждане на населените места в окръзите. Съставът и функциите им се определят с правилника за приложение на този закон.“

§ 15. Чл. 29 се отменя

§ 16. Чл. 30 се изменя и допълва така:

„При градските народни съвети на София, Пловдив, Сталин, Русе, Бургас, Стара Загора, Плевен, Димитровград, Кърджали, Мадан и Димитрово се създават градски съвети по планово изграждане на населеното място, съставът на които се определя в правилника за приложение на този закон.

Във връзка с осъществяването на важни задачи по градоустройството със заповед на председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура, по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството могат да се създават съвети по планово изграждане на населеното място и при други градски народни съвети.

Градските съвети по планово изграждане на населеното място изпълняват за съответните градове функциите на окръжните съвети по планово изграждане на населените места.“

§ 17. Членове 31 и 32 се отменят.

§ 18. Чл. 39 се изменя така:

„Недвижимите имоти на частни лица и обществени организации, отредени за мероприятия по улично-регулационния план, се считат отчуждени от деня на обезщетяване на собственика съгласно правилника за приложение на този закон. Приобретателят на такива имоти — до обезщетяване на собственика — има правата и задълженията на своя праводател.

По изключение собствениците на недвижими имоти, засегнати от предвижданията на градоустройствения план и отредени за мероприятия по улично-регулационния план, се обезщетяват предварително в случаите и при условията, предвидени в правилника за приложение на този закон.

Собствеността на придадените по дворишно-регулационния план недвижими имоти към парцели на други лица се придобива по силата на самия план.“

§ 19. Чл. 44, ал. I се изменя така:

„Недвижимите имоти, отредени за мероприятия по улично-регулационния план, се заплащат по цени съгласно Закона за собствеността.“

§ 20. Ал. I на чл. 52 се изменя така:

„Застрояването на населените места става с оглед на тяхното цялостно архитектурно-градоустройствено изграж-

дане и оформяване по строителни правила, установени съгласно чл. 24, точка 2.“

Ал. II на чл. 52 се отменя.“

§ 21. След чл. 54 се създава нов чл. 54а:

„Със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството, по предложение на изпълнителния комитет на градския народен съвет могат да се отчуждават идеални части от парцели и от общи части на сгради в градовете с оглед съществуващите сгради да бъдат надстроявани или пристроявани от народния съвет или жилищно-строителни кооперации съгласно действащите градоустройствени и строителни правила.

Отчуждените идеални части от парцелите и от общите части на сградите се оценяват съгласно тарифата по чл. 55б.

Правилата по отчуждаването, надстрояването и пристрояването се установяват в правилника за приложение на този закон.“

§ 22. В част втора след раздел V се добавя следният нов раздел:

„VI. Отреждане на парцели за държавно, обществено, групово и кооперативно жилищно строителство на комплекси от сгради или отделни сгради.

1. Общи положения

Чл. 55а. В съответствие с градоустройствените изисквания на населените места министърът на комуналното стопанство и благоустройството съгласувано с Държавния комитет по строителство и архитектура може със заповед да отрежда парцели за държавно и обществено жилищно строителство на комплекси от сгради или отделни сгради.

Отреждането на парцели за тази цел се извършва по искане на съответните държавни учреждения, предприятия и обществени организации, ако са осигурени необходимите средства за осъществяване на строежа и за обезщетяване на собствениците. Заповедта на министъра на комуналното стопанство и благоустройството се вписва в нотариалните книги съгласно чл. 112 от Закона за собствеността.

Отредените парцели се застрояват от съответните учреждения, предприятия и обществени организации, след като бъдат отчуждени съгласно чл. 39, ал. 1.

По реда на ал. I могат да се отреждат парцели за групово или кооперативно жилищно строителство на комплекси от сгради или отделни сгради. Министърът на комунал-

ното стопанство и благоустройството по предложение на съответния народен съвет определя кои от отредените парцели се застрояват групово и кои с кооперативни жилищни сгради.

Чл. 55б. Имотите, включени в парцелите по предходния член, се оценяват съгласно одобрена от Министерския съвет нарочна тарифа.

2. Групово жилищно строителство

Чл. 55в. Парцелите за групово жилищно строителство се застрояват от окръжните или градските народни съвети.

На собствениците на имотите се отстъпват жилища в сградата, която ще се построи в парцела, или — с тяхно съгласие — в друга сграда, като се държи сметка за стойността на имота им. С оглед на семейното положение на собственика може да му бъде отстъпено жилище и с по-голяма стойност при доплащане.

Жилищата за собствениците се определят въз основа на утвърдения архитектурен проект преди започване на строежа с решение на изпълнителния комитет на народния съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

Собственикът може да се откаже да получи жилище. В такъв случай той се обезщетява в брой.

Собствениците, които имат в населеното място и друг имот, достатъчен за техните и за членовете на семейството им жилищни нужди, по решение на изпълнителния комитет на народния съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството, след съгласуване с министъра на финансите могат да бъдат обезщетени в брой.

Чл. 55г. Когато собствениците на имотите получават жилище в сградата, която ще се построи, за нея се прилагат правилата за етажната собственост. Дяловете на отделните собственици в общите части, включително тези на държавата, са съразмерни на стойността на жилищата и се определят с решението по ал. III на предходния член. Решението има силата на акт за придобиване на собствеността на припадащите се на жилищата части от парцела и от общите части на сградата, която ще се построи.

Когато собствениците на имотите не получават жилище в сградата, която ще се построи, отреденият парцел за групово жилищно строителство се отчуждава с решение на изпълнителния комитет на народния съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

Чл. 55д. Включените в парцела имоти могат да бъдат предмет на сделки с вещно-правно действие до решението, с което се определя жилище за собственика, съответно до отчуждаването на парцела съгласно алинея последна на предходния член.

Чл. 55е. Народният съвет може да продава на гражданите жилища в сградите, които ще се построят.

3. Кооперативно жилищно строителство

Чл. 55ж. Парцелите за кооперативно жилищно строителство се застрояват от жилищно-строителни кооперации, определени с решение на изпълнителния комитет на народния съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Решението има силата на акт за придобиване на собствеността на парцела от кооперацията.

Собствениците на включените в парцела имоти са по право членове на жилищно-строителната кооперация. На тях се отстъпват жилища в сградата, която ще се построи, като се държи сметка за стойността на имота им. С оглед на семейното положение на собственика може да му бъде отстъпено жилище и с по-голяма стойност при доплащане.

Собственикът може да се откаже от участие в кооперацията. В такъв случай той се обезщетява в брой.

Собственици, които имат в населеното място и друг имот, достатъчен за техните и на членовете на семейството им жилищни нужди, по решение на изпълнителния комитет на народния съвет, одобрено от министъра на комуналното стопанство и благоустройството, след съгласуване с министъра на финансите могат да бъдат изключени от участие в кооперацията. В такъв случай те се обезщетяват в брой.

Чл. 55з. Включените в парцела имоти могат да бъдат предмет на сделки с вещно-правно действие до деня на решението по ал. I на предходния член.

4. Заключителна разпоредба

Чл. 55и. Подробните правила относно: реда и начина за отреждане на парцелите и за извършване на оценките; условията и реда за определяне на жилищно-строителните кооперации, които ще застрояват парцелите; условията и реда за отстъпване на жилищата и издаване на нотариални актове за тях; преминаване на вещните и данъчните тежести от включените в парцела имоти върху жилищата

в построената strada; условията за използване и поддържане на имотите до извършване на строежа в парцела; условията и реда за продажбата на жилища от народния съвет и др. се установяват в правилника за приложение на този закон.“

§ 23. Чл. 60, ал. I се изменя така:

„Недвижимите имоти на частни лица и обществени организации, необходими за мероприятията по водоснабдяване, канализация, електроснабдяване, топлофикация, газификация и други благоустройствени мероприятия, се отчуждават по обосновано предложение на изпълнителния комитет на народния съвет със заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.“

§ 24. След чл. 65 се добавя следният нов член:

„Чл. 65а. Незастроените вътрешни части на парцелите в градовете могат със съгласие на собствениците да се обединяват с цел да се образуват вътрешноквартални градини.

Вътрешнокварталните градини се изграждат и поддържат от обитателите на квартала и градския народен съвет.“

§ 25. След част трета се добавя нова част четвърта, като досегашната част четвърта става част пета.

„Част четвърта

Контрол

Чл. 66а. Одобрените улично-регулационни, нивелетни, квартално-застроителни и улично-фасадни планове могат да се обжалват относно тяхната законосъобразност в едномесечен срок от обнародването на заповедта за одобрението им пред особена комисия при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството в състав: председател — съдия от Върховния съд и членове: представител на Държавния комитет по строителство и архитектура и представител на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството. Членовете на комисията се назначават от председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура.

Жалбите до комисии се подават чрез съответния народен съвет.

Комисията потвърждава или отменява обжалваните планове.

Решенията на комисията са окончателни.

Чл. 66б. Одобрените дворищно-регулационни планове могат да се обжалват относно тяхната законосъобразност

пред съответния окръжен съд в едномесечен срок от обнародването на заповедта за одобрението им.

Жалбите до съда се подават чрез народния съвет. По делото се призовава и народният съвет. Съдът потвърждава или изменява обжалваните дворищни регулации.

Решенията на съда не подлежат на обжалване.

Чл. 66в. Предложения за преглед на решенията на особната комисия и на съдилищата по членове 66а и 66б по реда на чл. 225 от Гражданския процесуален кодекс могат да се правят най-късно в месечен срок от издаването им.

Чл. 66г. Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и под негово ръководство народните съвети упражняват държавен технически контрол по планово изграждане на населените места съобразно с действащите разпоредби.

Чл. 66д. В страната могат да се извършват строежи на държавата, обществените организации и частни лица само ако те са разрешени съгласно правилника за приложение на този закон и другите действащи разпоредби.

Чл. 66е. Строежи, извършени без строително разрешение или при неспазване на строителните книжа или действащите разпоредби, се спират.

Строежи, извършени без строително разрешение или при неспазване на строителните книжа, се събарят, ако са недопустими по действащите разпоредби.

Строежи, извършени с недоброкачествени или неподходящи материали или противно на техническите правила и изисквания, се събарят, ако представляват опасност за експлоатация и не могат да се заздравят.

§ 26. Ал. I, изречение първо на чл. 67 се изменя така:

„Който наруши този закон и разпоредбите по приложението му, както и решенията и предписанията, основани на тях, ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание, се наказва с глоба до 2000 лв., а ако нарушението се повтори или продължи — с глоба до 4000 лв.“

Ал. II на чл. 67 се изменя така:

„По предходната алинея се наказват и изпълнителите и техническите ръководители на строеж, който се извършва в нарушение на действащите разпоредби или противно на техническите правила и изисквания.“

§ 27. След чл. 67 се добавя следният нов чл. 68:

„Лицата, които под каквато и да е форма упражняват частна техническа практика, без да имат право за това, лицата, които подписват или представят като свои изработени от друго лице планове, проекти и книжа по строителството, и лицата, които изпълняват техническо ръководство на строежи, без да имат право за това — ако по друг

закон не е предвидено по-тежко наказание — се наказват с глоба до 4000 лв.

В горните случаи виновните лица с техническа правоспособност могат да бъдат лишени от нея за срок до две години с мотивирана заповед на министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

§ 28. Досегашният чл. 68 става чл. 69, а чл. 69 се отменя.

§ 29. Чл. 70 се изменя така:

„За нарушенията по членове 67, 68 и 69 се съставят актове от съответните длъжностни лица при Държавния комитет по строителство и архитектура, Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и народните съвети.“

§ 30. Алинеи I и II на чл. 71 се изменят, както следва:

„Въз основа на съставените актове председателят на Държавния комитет по строителство и архитектура, съответно министърът на комуналното стопанство и благоустройството или натоварени от тях длъжностни лица издават наказателни постановления за налагане на глоби по членове 67, 68 и 69.“

За тези наказателни постановления се прилагат разпоредбите на глава XXVIII от Наказателно-процесуалния кодекс.“

§ 31. След чл. 74 се добавя следният нов чл. 74а:

„Разпоредбите на чл. 139, ал. I, се прилагат и по отношение на досегашни улични регулации, освен ако до влизане в сила на това изменение и допълнение на закона имотът е зает по законния ред или дължимото за него обезщетение е изцяло или отчасти изплатено“

§ 32. В раздел III на част пета се добавят следните нови членове:

„Чл. 74б. Министерският съвет може да предвижда задължения за собствениците на недвижими имоти и ограничения на собствеността във връзка с мероприятията по плановото изграждане на населените места, както и в интерес на общата и противопожарната сигурност, естетиката, здравеопазването и пр.

Чл. 75а. Законът за наемите не се прилага по отношение на помещенията в сгради, обявени за паметници на културата.

Условията и редът за изваждане на заварените наематели на такива помещения, както и за изваждане на обитатели, които нарушават правилата по запазване и използва-

не на сградите — паметници на културата, се установяват в правилника за приложение на този закон.

Чл. 756. За имотите — паметници на културата, не се събира данък върху сградите.“

§ 33. Чл. 76 се изменя така:

„По производствата за оценки и определяне на обезщетения и за създаване, одобряване, изменение и обжалване на регулационни, нивелетни, квартално-застроителни и улично-фасадни планове, както и за издаване, вписване и обезсилване на нотариални актове и решения; учредяване, преминаване и заличаване на ипотеки и други вещни тежести; издаване на изпълнителни листове; въводи във владение; извършване на доброволна делба, съдебна делба и публична продажба на съсобствени парцели по този закон и разпоредбите по приложението му не се събират данъци и такси по Закона за местните данъци и такси, Закона за държавните такси и другите действащи разпоредби.“

§ 34. Чл. 77 получава следната редакция:

„За приложението на този закон се издава правилник, утвърден от Министерския съвет по доклад на председателя на Държавния комитет по строителство и архитектура и министъра на комуналното стопанство и благоустройството.

Правилникът за планово изграждане на населените места и всички други разпоредби, издадени въз основа на Закона за планово изграждане на населените места, доколкото не противоречат на изменението и допълнението на този закон, запазват действието си до издаване на съответните нови разпоредби.

До издаване на правилника по ал. 1 Министерският съвет може да утвърждава правила, а председателят на Държавния комитет по строителство и архитектура и министърът на комуналното стопанство и благоустройството — да издават временни наредби по приложението на този закон. Наредбите на министъра на комуналното стопанство и благоустройството се издават съгласувано с Държавния комитет по строителство и архитектура.“

§ 35. Аlineи II и III на чл. 78 се отменят.“

Председателстващ Николай Георгиев: Моля народните представители, които са съгласни с прочетения законопроект, да гласуват. Има ли някои против? — Няма. Въздържа ли се? — Няма.

С това законопроектът се приема изцяло.

Преминаваме към последната точка шеста от дневния ред:

Разглеждане на законопроекта за уреждане на някои въпроси по пенсиите.

Поради това, че законопроектът и мотивите към него са известни на народните представители, Бюрото предлага да не се четат.

Има ли други предложения? — Няма.

Който е съгласен с предложението на Бюрото, моля, да гласува. Приема се.

(Съгласно чл. 28 от Правилника за вътрешния ред на Второ Народно събрание поместват се мотивите и законопроектът, както са внесени за разглеждане:

МОТИВИ

към законопроекта за уреждане на някои въпроси по пенсиите

Другарки и другари народни представители! В разпоредбите на действащото пенсионно законодателство съществуват редица недостатъци, за отстраняването на които трябва да се извършат основни промени и подобрения. Това предполага да се преработи цялото сега действащо пенсионно законодателство и да се кодифицира в единен пенсионен закон. За извършването на тази работа обаче е необходимо по-продължително време.

Има някои въпроси, които не търпят отлагане и трябва да бъдат решени сега. С оглед на това с настоящия законопроект се предлага да бъдат уредени следните въпроси:

Да се увеличат размерите на ниските лични пенсии, като тези за старост, поради общо заболяване, поборническите и опълченските пенсии, чиито размери са под 280 лв., да се увеличат на 280 лв. месечно, а размерите на народните пенсии и пенсиите поради трудова злополука или професионално заболяване да се увеличат на 300 лв. месечно.

В съответствие с повишаване минималните размери на личните пенсии да бъде увеличен съответно и размерът на наследствените пенсии.

Голяма част от получаваните сега лични и наследствени пенсии са под посочените размери и са недостатъчни за задоволяване елементарните нужди на пенсионерите.

Належащо е да се увеличат военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии на пострадалите след 9 септември 1944 г. с цел да се приближат до размерите на сега отпусканите военно-инвалидни пенсии по чл. 6 от Указа за държавните пенсии. С това ще се премахне рязката и неоправда-

на разлика в размерите на военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии, отпуснати преди влизането в сила на Указа за държавните пенсии — 1 октомври 1953 г. — и след това.

Общото увеличение на минималните пенсии обхваща 95 970 пенсионери или 45% от всички пенсионери, а сумата за увеличаване на пенсиите им възлиза на около 60 000 000 лв. годишно.

Друг въпрос, който следва да бъде решен сега, е този за работещите пенсионери, получаващи пенсии за старост. Предвижда се работещите пенсионери със заплата до 1000 лева месечно да получават 50% от пенсията си, а тези със заплата над този размер да не получават пенсия. С това ще се внесе по-голяма социална справедливост и ще се реализират известни икономии за посрещане на част от разходите по увеличаване минималните размери на пенсиите.

Крайно належащо е да се уреди неясненият по сегашните разпоредби въпрос за пенсионерите-инвалиди — правото им на труд и условията за получаване на пенсия.

Справедливо е при отпускане народни пенсии на участниците в борбата против фашизма да не се търси установяване на причинна връзка между инвалидизирането и участието им в тази борба, тъй като това установяване е трудно и става причина сега да не могат да получат народна пенсия активни участници в антифашистката борба, които са нетрудоспособни и са останали без доход и без издръжка.

Освен това, за да не бъдат лишавани от наследствена пенсия родителите на загиналите в борбата против фашизма и в Отечествената война или като сечнослужащи на военна или трудова служба, предлага се да се премахне изискването родителите да са били издържани от загиналите.

Справедливо е при получаване на наследствена пенсия да се премахне също така и ограничението относно възрастта и трудоспособността за вдовиците и родителите на загиналите в борбата против фашизма. Поради това изискване сега се отказват пенсии, а в редица случаи се прекратяват отпуснати такива на вдовиците и родителите.

Следва да се премахне давностният срок за поискване на пенсия. Това условие става причини да бъдат лишавани от пенсия редица правоимащи граждани, които не познават разпоредбите на пенсионното законодателство.

Предвижда се пенсиите да бъдат освободени от данъци и пощенски такси, което ще улесни работата по изплащането и ще допринесе за увеличаване размера общо на всички пенсии.

Моля предлаганият законопроект да бъде разгледан и одобрен от Народното събрание.

София, 26 юни 1956 г.

Министър на народното здраве и социалните грижи:
Д-р П. Коларов

ЗАКОНОПРОЕКТ за уреждане на някои въпроси по пенсиите

1. Минималните размери на пенсиите заедно с добавките към тях се увеличават, както следва:

а) на 280 лв. за личните пенсии за старост под този размер;

б) на 300 лв., 280 лв. и 240 лв. за личните пенсии за инвалидност поради трудова злополука или професионално заболяване, които са под тези размери, съответно за I, II и III група инвалидност.

в) на 280 лв., 240 лв. и 200 лв. за личните пенсии за инвалидност поради общо заболяване, които са под тези размери, съответно за I, II и III група инвалидност;

г) на 280 лв. за личните поборнически и опълченски пенсии под този размер, като наследствените пенсии се изчисляват по съответните проценти от същия размер;

д) на 300 лв. за личните народни пенсии под този размер;

е) на 140 лв., 210 лв. и 280 лв. за наследствените пенсии за старост, инвалидност поради трудова злополука, професионално и общо заболяване и за военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии, които са под тези размери, съответно за един, за двама или за трима и повече наследници;

ж) на 150 лв., 225 лв. и 300 лв. за наследствените народни пенсии, които са под тези размери, съответно за един, за двама или за трима и повече наследници.

Установените увеличения за личните и наследствените народни пенсии се отнасят и за народните пенсии, отпуснати със съответни укази.

2. Заварените лични, военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии, определени по процент за загубена трудоспособност в размер до 220 лв. месечно заедно с всички увеличения и добавки, се увеличават с 15%.

При преосвидетелствуване — редовно или по поискване — на личните военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсионери, пострадали след 9 септември 1944 г., загубената им трудоспособност се определя с оглед и на групите инва-

лидност по чл. 163 от Кодекса на труда. Пенсиите на попадащите в група инвалидност заедно с добавките към тях се увеличават на 300 лв., 280 лв. и 240 лв. месечно, когато са поод тези размери, съответно за I, II и III група инвалидност. Увеличенията се дават от първо число на месеца след преосвидетелствването.

3. Пенсионерите, които работят с месечно възнаграждение до 1000 лв. включително, получават 50% от пенсията си, а с възнаграждение над 1000 лв. не получават пенсията си. Това разпореждане не се отнася за пенсионерите-инвалиди от I и II група, както и за тези със загубена трудоспособност над 70%.

На работещите пенсионери от III група инвалидност, както и на тези със загубена трудоспособност под 70% пенсията се изплаща в такъв размер, че сборът от пенсията и получаваното трудово възнаграждение да не надвишава цялото трудово възнаграждение преди настъпване на инвалидността, но във всички случаи от пенсията се изплаща не по-малко от 50%.

4. Лични и наследствени народни пенсии по чл. 4 от Указа за пенсията за особени заслуги и за народните пенсии се отпускат, без да се изисква установяване на причинна връзка между загубената работоспособност или смъртта и участието в антифашистката борба.

5. Родителите и вдовиците получават наследствени пенсии по Указа за пенсията за особени заслуги и за народните пенсии независимо от това дали са били издържани от починалия и без оглед на възрастта и трудоспособността им.

Наследствени пенсии по Указа за държавните пенсии се отпускат на родителите и вдовиците независимо от това дали са били издържани от починалия.

6. Пенсии на лица с група инвалидност по чл. 163 от Кодекса на труда се отпускат:

а) на инвалидите с анатомически повреди — независимо от изпълняваната работа и от размера на получаваното трудово възнаграждение;

б) на останалите инвалиди, трудонасочени от трудово-експертните лекарски комисии, като изплащането на пенсията започва от деня на напускане длъжността или от деня на трудоустрояването им.

7. Правото на пенсия не се погасява с давност.

Лицата, правото на които е било погасено по давност до влизането на този закон в сила, могат да получат пенсия, ако отговарят на условията за пенсиониране по действа-

щите закони. Пенсиите на тези лица се отпускат от деня на представяне на всички необходими документи след влизане в сила на настоящия закон.

8. Пенсиите се освобождават от данъци и пощенски такси.

9. Разпоредбите на този закон се прилагат и по отношение членовете на трудово-производителните кооперации и пенсионерите — членове на тези кооперации.

10. Настоящият закон влиза в сила от 1 август 1956 г.

Изпълнението на закона се възлага на министъра на народното здраве и социалните грижи, който издава необходимите инструкции по приложението им.)

Има думата членът на законодателната комисия др. Митко Григоров да докладва предложението на комисията.

Докладчик Митко Григоров: Другари! Наложил се законодателната комисия да се събере няколко пъти, за да обсъди някои предложения. Това, което аз ще доложа пред Народното събрание от името на законодателната комисия, се различава до известна степен от законопроекта, който ви е раздаден. Моля да имате предвид това нещо. (Чете)

„ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на законодателната комисия по законопроекта за уреждане на някои въпроси по пенсиите

1. В буква „г“ на чл. 1 след думите „поборнически и опълченски пенсии“ да се добавят думите „които са“, а в края думите „като наследствените пенсии се изчисляват по съответните проценти от същия размер“ да се заличат.

Съображения. Добавката се предлага за изясняване и съгласуване на текста с останалите букви на този член. Въпросът за минималните размери на различните видове наследствени пенсии се урежда с букви „е“ и „ж“ на чл. 1. При положение, че минималният размер на личните поборнически и опълченски пенсии с буква „г“ на чл. 1 се определя на 280 лв., минималният размер на наследствените поборнически и опълченски пенсии трябва да бъде 140 лв. за един наследник, 210 лв. за двама и 280 лв. за трима и повече наследници. Такива минимални размери са посочени в буква „е“ на чл. 1. Поради това в буква „г“ на чл. 1 думите „като наследствените пенсии се изчисляват по съответните проценти от същия размер“ следва да се заличат, а въпросът за минималните размери на наследстве-

ните поборнически и опълченски пенсии да се уреди в буква „е“ на чл. 1.

2. Буква „е“ на чл. 1 да придобие следната редакция:
„е) на 140 лв., 210 лв. и 280 лв. за наследствените пенсии за старост, за инвалидност поради общо заболяване и за наследствените военно-инвалидни, гражданско-инвалидни, поборнически и опълченски пенсии, които са под тези размери, съответно за един, за двама или за трима и повече наследници.“

Съображения. С предлаганото изменение, както се обяснява в предшестващата точка, се определя точно минималният размер на наследствените поборнически и опълченски пенсии. Освен това в първоначалния текст се заличават наследствените пенсии поради трудова злополука и професионално заболяване, за да се прехвърлят към буква „ж“ на чл. 1 с малко по-висок минимален размер. Не е оправдано по размер наследствените пенсии поради трудова злополука и професионално заболяване да се приравняват по размер с тези за старост и за общо заболяване. Размерът и на личните, и на наследствените пенсии за инвалидност поради трудова злополука и професионално заболяване е бил винаги по-висок от този на личните и на наследствените пенсии за старост и поради общо заболяване. И в предложения законопроект с чл. 1, буква „б“, се определя по-висок минимален размер на личните пенсии за инвалидност поради трудова злополука и професионално заболяване от размера на личните пенсии за старост и за инвалидност поради общо заболяване, определени с букви „а“ и „в“ на чл. 1. Така както е предложен текстът на чл. 1, буква „е“ от законопроекта, ако не се поправи, ще се яви в явно несъответствие с букви „а“, „б“ и „в“ на чл. 1.

3. В ал. I на буква „ж“ на чл. 1, след думите „за наследствените народни пенсии“ да се добавят думите „и за наследствените пенсии поради трудова злополука или професионално заболяване, а в ал. II на същата буква на края думите отпуснати със съответни укази“ да се заменят с думите „отпуснати с отделни укази“.

Съображения. Допълнението в първата алинея се налага по съображенията, изложени в предшестващата точка, а поправката във втората алинея е редакционна.

4. В ал. II на чл. 2 думите „загубената им трудоспособност се определя с оглед и на групите инвалидност“ да се заменят с думите „загубената им трудоспособност се определя освен по проценти — и по групи инвалидност.“

Съображения. С предложеното изменение редакцията на текста става по-прецизна и ясна.

5. В ал. I на чл. 3 на края думите „със загубена трудоспособност над 70%“ да се заменят с думите „със загубена трудоспособност със 70 и повече процента.“

Съображения. Поправката се налага, за да се определи точно, че инвалидите със 70% загубена трудоспособност се приравняват към пенсионерите инвалиди от I и II група, за да се отстранят евентуални спорове при приложението на закона.

6. В чл. 4 думите „причинна връзка между загубената работоспособност или смъртта“ да се заменят с думите „причинна връзка между смъртта или загубената трудоспособност“.

Съображения. С изменението се уеднаквява текстът с възприетата терминология в Кодекса на труда и в останалите текстове на законопроекта.

7. Буква „б“ на чл. 6 да се прередактира така:

„б) на останалите инвалиди след трудовасочването им от трудово-експертните лекарски комисии. Изплащането на техните пенсии става от деня на напускане на длъжността или от деня на трудоустрояването им.“

Съображения. С новата редакция се изяснява точно идеята, изразяването на която се цели с текста на буква „б“. С предлаганата редакция текстът става ясен и разбираем.

8. Чл. 9 да се допълни и прередактира така:

„Чл. 9. Разпоредбите на този закон се прилагат и по отношение на пенсионерите — членове на трудово-производителните кооперации, пенсиониращи като членове на тези кооперации по условията на Указа за взаимно осигуряване членовете на ТПК.“

Съображения. С допълнението текстът става по-ясен. Определя се, че от разпоредбите на закона могат да се ползват само пенсионерите — членове на трудово-производителните кооперации, пенсиониращи като такива по специалния Указ за взаимно осигуряване членовете на ТПК.

9. Ал. II на чл. 19 да се прередактира така:

„За приложението на настоящия закон министърът на народното здраве и социалните грижи издава необходимите инструкции.“

Съображения. Изменението се предлага по редакционни съображения.

Председател на законодателната комисия: Б. Лозанов.“

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата министърът на народното здраве и социалните грижи др. Пе-

тър Коларов, подписал мотивите към законопроекта като вносител.

Министър д-р Петър Коларов: (От трибуната). Другарки и другари народни представители! Грижата за трудещите се — това е първата грижа на Българската комунистическа партия. Цялата дейност на партията се подчинява на благородната цел — да расте от година на година народното благосъстояние.

В своята дългогодишна героична борба в миналото българската комунистическа партия винаги е отделяла голямо внимание на трудовите и социалните отношения в страната. Неизпусвайки от погледа си своите крайни цели — събарянето на капиталистическото господство и изграждането на ново социалистическо общество, нашата партия винаги остро е воювала за задоволяване на непосредствените жизнени потребности на работническата класа, на бедното селячество, на трудовата интелигенция.

Само благодарение на упоритите героични борби, ръководени от Българската комунистическа партия, работническата класа успя да принуди в миналото буржоазията на известни отстъпки в областта на социалните мероприятия.

През годините на народната власт, в борбата за построяването на новото социалистическо общество партията положи много усилия за създаване на ново социално законодателство, което строго охранява труда и гарантира социалното обезпечение на трудещите се. Провеждайки неотклонно своята единствено правилна генерална линия на изграждане на социализма в страната на различните етапи от развитието на нашата страна, партията поставя все по-широко и разрешава все по-пълно социалните проблеми. Именно правилната и плодотворна политика на социалистическата индустриализация на страната и на кооперирането на селското стопанство, на непрестанен растеж на производството и на производителността на обществения труд дава възможност на партията да осъществява все по-пълно своята цел — всестранно подобряване на материалното и културното положение на трудещите се.

Нов ярък израз на грижите на партията за трудещите се са решенията на Централния комитет на партията от 19 юни т. г. относно осигуряване на работа на незаемната работна сила в някои градове, за подобряване на пенсионното дело и за поевтиняване на храната в столовете.

Трудещите се посрещнаха с радост тези решения. За това свидетелствуват многочислени писма на трудещите се, някои от които бяха вече публикувани в нашата преса.

„С голямо задоволство посрещнах съобщението на ЦК на партията за увеличаване на минималния месечен размер на пенсиите. Нашият народ прави още една голяма крачка напред за подобряване условията на живот благодарение на грижите на партията и народното правителство. Благодарим на партията!“ — заявява Живка Гайдарова, пенсионерка от София. Лесно обяснима е и радостта на дядо Христо Кунчев от с. Суворово. Сталинско, чиято пенсия ще бъде чувствително увеличена.

„С голяма радост прочетох... за увеличението на минималния размер на пенсиите“ — казва др. Ангел Радев, пресор в завод „Георги Димитров“ в гр. Русе. — Нашата партия винаги се е грижила и се грижи за нас, работниците. Съобщението е ярък израз на тая грижа за човека, на тоя стремеж животът ни да става от ден на ден все по-хубав.“

Предложеният на вашето внимание законопроект за уреждане на някои въпроси по пенсиите има за своя основа решението на пленума на Централния комитет на Българската комунистическа партия. Със законопроекта се цели още през настоящата година, от 1 август, да бъдат повишени минималните лични и наследствени пенсии. Общото увеличение на минималните пенсии засяга близо 96 000 души, или 45 % от всички пенсионери, които ще получават общо около 88 000 000 лв. годишно увеличение на пенсиите си. Това е без съмнение значителна придобивка за пенсионерите.

Проектозаконът, макар и да урежда само някои от особено важните въпроси на нашето пенсионно дело, представлява преди всичко нов ярък израз на постигнатите под ръководството на нашата славна Комунистическа партия успехи в борбата за построяване на социализма и е звено от редица мероприятия, които партията и народното правителство провеждат системно за повишаване материалното благосъстояние на нашия народ. Той илюстрира още веднаж преимуществата на социалистическия строй пред капиталистическия.

Трудещите се у нас отлично знаят, че основа на народното благосъстояние е непрекъснатият подем на социалистическото производство, ръстът на националния доход, успехите на нашата промишленост, чиято продукция през 1955 г. надвиши пет и половина пъти по обем промишлената продукция през 1939 г., а успехите на селското стопанство, повишаването на производителността на труда и снижаването на себестойността на промишлената продукция доведоха до предсрочно изпълнение на директивите на VI

конгрес на партията по повишаване на благосъстоянието на трудещите се. Вторият петгодишен план предвиждаше реалната заплата на работниците и служителите да се увеличи в 1957 г. с не по-малко от 40% в сравнение с 1952 г., а още в края на 1955 г. реалната заплата беше увеличена с 43,5%. Националният доход в края на 1955 г. се увеличи с 37,8% в сравнение с 1952 г. Само по бюджета за 1956 г. кредитите за социално-културни мероприятия възлизат на 4 000 000 000 лв., което прави около 23% от общия обем на разходите.

Израз именно на тази постоянно растяща икономическа мощ на нашата родина е предложеният за обсъждане и утвърждаване законопроект.

Другари! Сегашното наше социално законодателство обхваща общественото осигуряване, пенсионното дело и социалното подпомагане на трудещите се.

В областта на пенсионното дело през годините на народната власт чрез поредица от законодателни актове непрекъснато се подобряваха както условията за отпускане на пенсиите, така и техните размери.

Разшири се обхватът на осигуровката, като включи всички работници и служители, заети в държавни, обществени и кооперативни предприятия, учреждения, организации и частни лица, независимо от техния пол и гражданство. Осигурителните вноски в отличие от миналото се изплащат само от работодателя, т. е. от предприятията, учрежденията и организациите.

Ново в социалното законодателство у нас, както и в другите социалистически държави е, че то не се изчерпва само с обезщетения, помощи и пенсии на работниците и служителите в случай на временна или трайна нетрудоспособност, без да се интересуват след това за тяхната съдба. Заедно с грижите за реално и пълно материално осигуряване на трудещите се при всички случаи на загубена трудоспособност общественото осигуряване в социалистическата държава има за задача и да подобрява непрестанно материално-битовите, културните и здравните условия на работниците, служителите и техните семейства чрез създаване на широка мрежа от почивни домове, санаториуми, здравни служби в предприятията, детски градини, детски ясли, пионерски лагери и др. Все в тази връзка здравното дело в страната стана държавно задължение, а медицинската помощ на народа — безплатна и общодостъпна.

Нашето социално законодателство предвижда още особено големи грижи за трудоустрояването, преквалифицира-

нето и възвръщането на инвалидите към полезен труд, за намаляване на заболяемостта и травматизма сред трудещите се и отстраняване на причините, които ги предизвикват.

Ето някои числа, които илюстрират грижите на партията и правителството за социалното обезпечаване на трудещите се. Докато през 1945 г. разходите за пенсии (по днешния курс на лева) възлизаха кръгло на 198 000 000 лв., през 1955 г. тези разходи се увеличиха на 769 000 000 лв., т. е. четири пъти повече в сравнение с 1945 г.

Наред с разходите за пенсии държавата изразходва ежегодно не малко средства и за други социални мероприятия, изразяващи се в парично и друго подпомагане на отделни категории граждани, които поради болести и други причини не са в състояние да осигурят сами издръжката си. Подпомагането на такива граждани се извършва от народните съвети, в бюджетите на които всяка година се предвиждат съответните кредити. През 1952 г. тези кредити възлизаха общо на 8 400 000 лв., а през настоящата 1956 г. достигнаха 16 400 000 лв.

В областта на общественото подпомагане трябва да отбележим важното място, което заема насърчението на раждаемостта и многодетството. През последните години народните съвети са изразходвали за изплащане еднократни помощи за раждане на деца средно 15 000 000 лв. годишно.

Общо паричното подпомагане по Указа за общественото подпомагане и насърчение на раждаемостта и многодетството възлиза през тази година кръгло на 39 000 000 лв.

Значителни средства отделя държавата и за издръжка на социалните заведения, като домове за стари хора, домове за деца с тежки телесни и душевни недъзи, домове за възрастни с душевни недъзи и др. От година на година тези средства се увеличават. Докато през 1952 г. у нас е имало 49 дома с 2197 легла, за които са изразходвани около 7 000 000 лв., през 1956 г. ние имаме 64 дома с 3100 легла, за издръжката на които ще бъдат разходвани през настоящата година 14 000 000 лв.

Особени грижи се полагат за инвалидите от войните и борбата против фашизма, трудовите инвалиди и инвалидите по рождение. Размерите на техните пенсии в сравнение с миналото са значително увеличени. Освен това чрез непрекъснато разширяване на трудоустрояването на инвалидите се осигурява правото им на труд. Това са грижи наши, социалистически, неуроняващи човешкото достойнство, даващи възможност и на инвалидите да се чувствуват пълноценни граждани, да участвуват в социалистиче-

ското строителство, а заедно с това да подобряват и материално-битовото си положение.

Непрекъснато се разширява и трудоустрояването на лицата с намалена трудоспособност по пътя на настаняването им на подходяща работа в различните предприятия, учреждения и организации и в специално изградените трудово-производителни кооперации на инвалидите. За квалификацията и преквалификацията на тези лица е създадено учебно-производствено предприятие. Въобще може да се каже, че трудоустрояването на лицата с намалена работоспособност у нас, макар още да не може да ни удовлетвори, се поставя на все по-широка обществена основа. Благодарение на това досега са трудоустроени над 12 000 граждани с намалена трудоспособност. В тази цифра не се включват слепите граждани, които се трудоустрояват с мероприятията, осъществени от Съюза на слепите, подпомогани непосредствено от държавата.

Полагат се също така значителни грижи за обучение и настаняване на подходяща работа на глухонемите лица.

Другари и другарки! Издадените в различни периоди след 9 септември 1944 г. законодателни актове в областта на социалната политика отразяват характера и общото социално и икономическо състояние и развитие на нашата социалистическа държава. Тяхното приложение доказва правилността на основните им разпоредби. Трябва обаче да се изтъкне, че някои техни положения, които за момента на създаването им са били целесъобразни и приемливи, сега вече не отговарят на настъпилите промени в нашия обществен и икономически живот.

Това налага да бъдат преоценени и съответно изменени в духа на решенията на VI конгрес на партията, както и в духа на историческите решения на XX конгрес на КПСС някои от разпоредбите на социалното законодателство и особено това в областта на пенсионното дело.

Кои са по-характерните слабости в нашето пенсионно дело и какви промени се налага да бъдат извършени?

На първо място трябва да бъде изтъкната тази слабост, че у нас сега съществуват 12 закона и указа, с които се урежда пенсионната материя. Това извънредно усложнява пенсионната практика.

Съществуват редица неоправдани изисквания при отпускането и изплащането на народните пенсии. Например търси се причинна връзка между настоящите страдания и проявената преди десетки години антифашистка дейност. Поставено е условие при определяне на народни пенсии родителите на загинали в антифашистката борба партизани

и др. да са били непременно издържани от последните. Това изискване важи и при определяне на военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии.

Съществуват и някои неправилни и неясни текстове в пенсионните закони, което на практика довежда до двусмислия и дава възможност за бюрократизъм в пенсионното производство и за злоупотреби и ощетяване било на държавата, било на отделните пенсионери.

Констатираните от Комисията за държавен контрол неблагоприятия в работата на пенсионните органи при проверката през миналата година са резултат преди всичко на недостатъците в някои разпоредби на действащото пенсионно законодателство и установената в съответствие с тях практика.

Но най-сериозен недостатък в нашето пенсионно законодателство са твърде ниските размери на отпусканите пенсии, с които не могат вече да се задоволяват нарасналите нужди на пенсионерите в нашата страна.

В пенсионното дело съществуват също така и редица слабости от организационен характер, свързани със сегашното пенсионно законодателство, които тормозят и забавят работата по определянето и изплащането на пенсиите. Това налага основна преоценка на сегашната организационна структура и практика на пенсионните органи, провеждане на мероприятия за опростяване и подобряване на тяхната дейност.

Изтъкнатите по-горе и други съществуващи слабости в нашето пенсионно дело както по отношение на организацията, така и по отношение на процедурата безспорно изискват да се извършат съществени промени и подобрения. Това налага да се извърши основно преработване на действащото сега пенсионно законодателство с оглед да се създаде единен пенсионен закон. За тази цел с решение на правителството ще бъде създадена правителствена комисия.

Но, другари и другарки, има някои въпроси на пенсионното законодателство, които не търпят никакво отлагане и трябва да се решат сега. Централният комитет на партията в своето решение ни укава кои са тези въпроси.

На първо място това е въпросът за увеличаване размера на минималните пенсии.

В законопроекта се предлага да бъдат увеличени минималните размери на различните видове пенсии, както следва:

а) личните пенсии за старост на работниците и служителите под 280 лв. месечно, включително всички увеличения и добавки, да се увеличат на 280 лв. Това ще засегне

38% от пенсионерите, получаващи лични пенсии за старост, които ще получат увеличение до 102 лв. месечно;

б) личните пенсии за злополука да се увеличат в зависимост от групата инвалидност на пенсионера, съответно на 300, 280, 240 лв. месечно за първа, втора и трета група инвалидност. Това ще засегне 38% от пенсионерите по злополука, които ще получат увеличение до 122 лв. месечно;

в) личните пенсии за инвалидност поради общо заболяване да се увеличат в зависимост от групата инвалидност на пенсионера съответно на 280, 240 и 200 лв. месечно. Това ще засегне 45% от пенсионерите поради инвалидност, които ще получат увеличение до 102 лв. месечно;

г) в зависимост от увеличението на личните пенсии увеличава се минималният размер на наследствените пенсии съответно на 140 лв. при един наследник, 210 лв. при двама и 280 лв. при трима и повече наследници. Това ще засегне 45% от пенсионерите, получаващи наследствени пенсии, като пенсията им ще се увеличат до 90 лв. месечно;

д) минималният размер на личните народни пенсии се увеличава на 300 лв. месечно. Това увеличение засяга 40% от тези пенсионери, които ще получат увеличение до 110 лв. месечно. Съобразно с това се увеличава и минималният размер на наследствените народни пенсии в зависимост от броя на наследниците, като се определят на 150 лв. за един наследник, 225 лв. за двама и 300 лв. за трима и повече наследници. Това ще засегне 52% от пенсионерите, получаващи наследствени народни пенсии, като пенсията им ще се увеличат с до 100 лв. месечно;

е) минималните размери на личните военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии, определени по процент за загубена трудоспособност в размер на 220 лв. месечно, заедно с всички увеличения и добавки, се увеличават с 15%. Това ще обхване около 73% от личните пенсионери, получаващи военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии.

За да се увеличат военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии на пострадалите след 9 септември 1944 г., като се приближат до размерите на сега отпусканите военно-инвалидни пенсии по чл. 6 от Указа за държавните пенсии, в проектозакона се предлага минималните размери на пенсията на попадащите в група инвалидност пенсионери да се увеличат съобразно групата инвалидност на 300 лв. — за първа група, 280 лв. — за втора и 240 лв. — за трета група инвалидност. С това ще се избегне разликата и неоправдана разлика в размерите на военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии, отпуснати пре-

ди влизането в сила на Указа за държавните пенсии — 1 октомври 1953 г. — и след това.

С оглед на така установените минимални размери на личните военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии се предлага да бъдат увеличени и минималните наследствени военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии до размери на 140 лв. за един наследник, 210 лв. за двама наследника и 280 лв. за трима и поведе наследници.

Това увеличение ще обхване 39% от всички наследствени пенсионери, получаващи военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии, чиито размери са под 280 лв.

Друг въпрос, който трябва да бъде решен сега, е въпросът за правото на работещите пенсионери да получават и пенсия. В законопроекта се предлага всички пенсионери със заплата до 1000 лв. месечно да получават 50% от пенсията си, а тези със заплата над този размер да не получават пенсия.

С това ще се избегне получаването на пенсии от лица, които продължават да работят със сравнително по-голямо трудово възнаграждение, с което ще се внесе по-голяма справедливост в пенсионното дело.

По отношение на работещите пенсионери, получаващи лични пенсии за инвалидност, се запазва правото да получават и пълния размер на пенсията си само за инвалидите от първа и втора група инвалидност, а на тези от трета група се предлага да се заплаща 50% от пенсията, или до пълния размер на пенсията, когато са преминали на работа с по-малко трудово възнаграждение.

Предлага се също така при отпускането на народни пенсии на участниците в борбата против фашизма да не се търси причинна връзка между загубената работоспособност и участието им в тази борба, тъй като това не винаги може да бъде установено и става причина да не получават народна пенсия активни участници в тази борба, които са нетрудоспособни и нямат доходи за издръжка.

За да не бъдат лишавани от наследствена пенсия родителите на загиналите в борбата против фашизма, Отечествена война, отбиващи редовната си военна или трудова повинност и други граждани с право на пенсия по Указа за държавните пенсии, се предлага премахване условието да са били издръжани от загиналите.

Освен това предлага се да се премахне ограничението по отношение на възрастта на вдовиците и родителите на загиналите в борбата против фашизма. Предвижда се занапред същите да могат да получават наследствена пенсия независимо от възрастта и трудоспособността им.

С предлагания законопроект се премахват давностните срокове за поискване на пенсия, което ставаше причина в много случаи да бъдат лишавани от пенсия правоимащи граждани, предимно лица, които не познават добре разпоредбите на пенсионното законодателство. Правото на пенсия на гражданите е установено с Конституцията и не трябва да се погасява по давност.

Законопроектът предвижда също така освобождаване на пенсиите от данъци и пощенски такси, с което се дава още едно реално увеличение общо на всички пенсии и се улеснява изплащането им.

Другари и другарки народни представители! Такива са въпросите, които се предлага да бъдат разгледани от вас с настоящия законопроект.

Проектозаконът, поставен в дневния ред на заседанието на Народното събрание, макар и да урежда само някои отделни въпроси по пенсиите, представлява нов положителен принос в социалната политика на Централния комитет на нашата славна Българска комунистическа партия и на нашето народно правителство и е несъмнено нова, сериозна крачка напред в издигане равнището на живота на нашия трудов народ, поради което предлагам да бъде приет от Народното събрание заедно с предложенията на законодателната комисия. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Николай Георгиев: За изказване по законопроекта са се записали народните представители Йордан Милев и Боян Георгиев.

Има думата за изказване народният представител Йордан Милев.

Йордан Милев: *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! Основна задача на Българската комунистическа партия и на нашето правителство е грижата за постоянното повишаване на жизненото равнище и благосъстоянието на трудещите се.

Предлаганият законопроект за уреждане на някои въпроси по пенсиите е още една ярка проява на тази грижа в духа на решенията на Априлския пленум на ЦК на БКП.

С новия закон се решават някои пенсионни въпроси и се увеличава минималният размер на ниските пенсии. Цялостно пенсионният въпрос ще се уреди, като се приеме нов закон за пенсиите. Повишаването на ниските пенсии е от голямо значение за значителен брой пенсионери. То обхваща над 37% от пенсиониранияте работници и служители по трудово злополука, 45% по инвалидност поради общо заболяване.

не, 38 % по старост, 45 % от наследствените пенсионери, а общо увеличаването засяга над 40 % от всички пенсионери.

Всичко това означава, че от бюджета на държавата ще бъдат заделени десетки милиони лева за по-пълното задоволяване нуждите на пенсионерите.

Смятам, че при сегашните условия, когато правителството решава важния въпрос за заетостта на работната ръка, целесъобразно и справедливо е предложението някои категории работещи пенсионери да получават половината от пенсията си, а при заплата над 1000 лв. да не получават пенсия. Това мероприятие трябва да се проведе така, че да не намалява стремежа на заетите в производството пенсионери да дават по-голяма и по-висококачествена продукция.

Другари и другарки народни представители! За работниците и служителите е ясно, че този закон, който сега е предложен за обсъждане, е само едно от редицата мероприятия, които партията и правителството осъществяват за повишаване жизнения равнище на трудещите се. Задачата е сега да се провежда с всички сили нашата правилна икономическа политика, да се мобилизират трудещите се за изпълнение на производствените планове във всички клонове на народното стопанство. Непрекъснатото подобряване на материалното положение на българския народ може да се постигне само като се увеличава от година на година националният доход. Това изисква да расте и се разширява производството, да се повишава производителността на труда и се намалява себестойността на продукцията, да се разгаря все повече социалистическото съревнование, да се използват най-икономично средствата на народното стопанство.

Патриотичен дълг на нашите профсъюзни и стопански кадри, на всички работници и служаци е да се борят за техническия прогрес, за широко внедряване опыта на първенците в производството, за усъвършенстване организацията на труда и укрепване на трудовата дисциплина, за ритмична работа в предприятията. Ние сме уверени, че работниците, служителите и народната интелигенция под ръководството на нашата славна Комунистическа партия и народното правителство с чест ще изпълнят тази задача.

Одобрявам изцяло законопроекта и ще гласувам за него.
(Ръкопляскания)

Председателстващ Николай Георгиев: Има думата народният представител Боян Георгиев.

Боян Георгиев: (От трибуната) Другари и другарки народни представители! На настоящата сесия на Народното

събрание е поставен за разглеждане и одобрение законопроектът за уреждане на някои въпроси по пенсиите.

Внесеният законопроект е нова ярка проява на бащинската грижа на партията и нашата народна власт за обикновения трудов човек в нашето социалистическо Отечество.

Ние си спомняме, че преди 9 септември 1944 г. работниците и служителите само чрез дълготрайн timer борби под ръководството на Българската комунистическа партия можаха да извоюват от буржоазната държава създаването на някои трудови закони. Но тези закони носеха всички органически недостатъци на буржоазното право. Те бяха закони на експлоататорското малцинство. Независимо че в тях се промъкнаха някои въпроси за общественото осигуряване, работният ден, хигиената на труда и пр., те бяха създадени повече в защита на частната собственост и капиталистическата експлоатация. Фондът за общественото осигуряване, където отиваха кървавите стотинки на нашата работническа класа, се изработваше за защита интересите на буржоазията.

На практика тези тогавашни закони съдействаха на капиталистите да поставят трудещите се в робско положение.

След 9 септември 1944 г. в основата на политиката на Българската комунистическа партия и нашата народна отечественофронтовска власт всякога е стояла и ще продължава да стои постоянната грижа за непрекъснато подобряване на материалното и културното положение на трудовите хора в нашата страна, за издигане на тяхното жизнено равнище на такава висота, която действително да съответствува на огромните възможности на социалистическия строй, на постоянно растящите нужди на трудещите се.

Наред с усилията на партията и правителството за мобилизиране творческите сили на нашата работническа класа за изпълнение на народностопанския план е стояла и грижата за подобряване на социално-битовото положение на работниците и служителите.

Днес общественото осигуряване в нашата страна е в ръцете на трудещите се. Партията и правителството предоставиха държавното обществено осигуряване на профсъюзите. С това нашата народна държава докрай осъществи ленинския принцип — управлението на държавното обществено осигуряване да се предостави на самите осигурени.

Пенсионното дело в нашата страна след 9 септември 1944 г. се значително разшири и подобри, за което красноречиво говорят данните за изразходваните средства. Така например през 1943 г. буржоазната държава е изразходвала за изплащане на пенсии сумата 114 493 504 лв., докато през

1955 г. нашата народна власт е изразходвала 769 059 000 лв., или 7 пъти повече в сравнение с 1943 г., като се има предвид, че заедно с разходите за пенсии държавата харчи немалко средства за финансиране на редица социални мероприятия, за каквито през фашистката власт не можеше да се мисли.

Целият трудов български народ посрещна с истинска радост съобщението на ЦК на БКП за решенията, взети на заседанието му от 9 юни т. г., в резултат на които е внесенят сега в Народното събрание законопроект. Законопроектът е навременен, още повече като се има предвид и това, че на пенсионното дело у нас в близко бъдеще предстои основна реорганизация, която ще се направи с единен закон за пенсиите. До окончателното подработване и одобряване на цялостния закон се наложи да се внесат някои промени в сегашния режим в отпускането и плащането на пенсиите, за да може, и то незабавно, да се подобри положението на онези поенционери, които получават малка пенсия, като с увеличаването им се осигурят средства за подобряване на тяхното материално положение.

С предложения законопроект се увеличават минималните пенсии за старост, злополуки и др., които досега са били 120 лв. месечно, като със съответните добавки са възлизали на 178 лв., а със сегашното увеличение на тези пенсии същите се увеличават средно с по 100 лв. месечно и увеличението ще засегне 40% от всички тези пенсионери. Със закона се увеличават и наследствените пенсии, като се засягат 45% от тях. На 40% от всички лични пенсионери с народна пенсия се увеличава пенсията със 110 лв. месечно, което ще даде възможност на тези герои от съпротивата срещу фашизма да подобрят своето материално положение. Засягат се и заварените лични военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии, като до 220 лв. месечно се увеличават с 15%, което увеличение обхваща 73% от тези пенсионери. С това ще се избегне рязката и неоправдана разлика в размерите на военно-инвалидните и гражданско-инвалидните пенсии, отпускани преди влизането в сила на Указа за държавните пенсии от 1953 г. и след това.

Общо с предлаганите увеличения на тези пенсии ще се обхванат 45% от общия брой на поенционерите, а общата сума, която нашата народнодемократична държава ще изразходва, ще възлезе на 59 000 000 лв. годишно.

С чл. 3 от закона се внася справедливост, така че получащите 1000 лв. месечно възнаграждение да получават 50% от пенсията си, а тези, които са с над 1000 лв. месечно възнаграждение, да не получават пенсия.

Голяма е справедливостта, която законът внася с премахването на процедурите, с които се изискваше причинна връзка между загубата на трудоспособност и събитията за участниците в антифашистката борба. Много скромни герои, на които им е отказана по горните причини народна пенсия, могат да се посочат в нашия Врачански окръг, където се разгърна в по-голям мащаб славното антифашистко Септемврийско въстание, а също така и много такива от всички краища на страната. Тези другари са вече стари хора и сега законът ще им даде възможност да потърсят своето право на народна пенсия съгласно съществуващите законни разпоредби.

С чл. 5 от предложения законопроект се премахва още едно ограничение, което досега засягаше родителите и вдовиците на загиналите в борбата срещу фашизма и Отечествената война, като се дава право на пострадали, без оглед дали са издържани от починалия и независимо от възрастта и трудоспособността им, да получат пенсии. Всичко това ще даде възможност на тези пострадали граждани да получат правото си на пенсия и с по-голям ентузиазъм да включат усилията си в строителството на социализма.

Предложеният закон справедливо и навременно урежда правото на пенсия и на тия граждани, които са загубили това право поради фаталните срокове в досегашния ред за получаването на пенсии.

Справедливо е също така и освобождаването на пенсиите от данъци, пощенски и други такси, което събиране досега беше нецелесъобразно, като с тяхното премахване пенсионерите в страната ще получат в повече над 9 000 000 лв. годишно.

Аз смятам, че предложеният законопроект е навременен и е в духа на решенията на Шестия конгрес на Българската комунистическа партия за постоянното увеличаване на благосъстоянието на трудещите се в нашата страна. Той ще даде възможност на хиляди стари граждани да подобрят своето материално положение и да се радват на нашето социалистическо строителство.

Одобрявам закона и ще гласувам за неговото приемане. (Ръкопляскания)

Председателстващ Николай Георгиев: Желает ли някой друг от народните представители да се изкаже по законопроекта? — Няма.

Пристъпваме към гласуване на законопроекта. Бюрото предлага законопроекта да се гласува изцяло. Има ли други предложения? — Няма. Които от другарите народни

представители са съгласни с предложението на Бюрото, моля, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Моля докладчика на законодателната комисия да прочете законопроекта с предложенията на законодателната комисия.

Докладчик Митко Григоров: (Чете)

„ЗАКОН

за уреждане на някои въпроси по пенсиите

1. Минималните размери на пенсиите заедно с добавките към тях се увеличават, както следва:

а) на 280 лв. за личните пенсии за старост под този размер;

б) на 300 лв., 280 лв. и 240 лв. за личните пенсии за инвалидност поради трудова злополука или професионално заболяване, които са под тези размери, съответно за I, II и III група инвалидност;

в) на 280 лв., 240 лв. и 200 лв. за личните пенсии за инвалидност поради общо заболяване, които са под тези размери, съответно за I, II и III група инвалидност;

г) на 280 лв. за личните поборнически и опълченски пенсии, които са под този размер;

д) на 300 лв. за личните народни пенсии под този размер;

е) на 140 лв., 210 лв. и 280 лв. за наследствените пенсии за старост, за инвалидност поради общо заболяване и за наследствените военно-инвалидни, гражданско-инвалидни, поборнически и опълченски пенсии, които са под тези размери, съответно за един, за двама или за трима и повече наследници;

ж) на 150 лв., 225 лв. и 300 лв. за наследствените народни пенсии и за наследствените пенсии поради трудова злополука или професионално заболяване, които са под тези размери, съответно за един, за двама или за трима и повече наследници.

Установените увеличения за личните и наследствените народни пенсии се отнасят и за народните пенсии, отпуснати с отделни укази.

2. Заварените лични, военно-инвалидни и гражданско-инвалидни пенсии, определени по процент за загубена трудоспособност в размер до 220 лв. месечно заедно с всички увеличения и добавки, се увеличават с 15%.

При преосвидетелствуване — редовно или по поискване — на личните военно-инвалидни и гражданско-инвалидни

пенсионери, пострадали след 9 септември 1944 г., загубената им трудоспособност се определя освен по проценти и по групи инвалидност по чл. 163 от Кодекса на труда. Пенсията на попадащите в група инвалидност заедно с добавките към тях се увеличават на 300 лв., 280 лв. и 240 лв. месечно, когато са под тези размери, съответно за I, II и III група инвалидност. Увеличенията се дават от първо число на месеца след преосвидетелствването.

3. Пенсионерите, които работят с месечно възнаграждение до 1000 лв. включително, получават 50% от пенсията си, а с възнаграждение над 1000 лв. не получават пенсията си. Това разпореждане не се отнася за пенсионерите-инвалиди от I и II група, както и за тези със загубена трудоспособност със 70 и повече процента.

На работещите пенсионери от III група инвалидност, както и на тези със загубена трудоспособност под 70% пенсията се изплаща в такъв размер, че сборът от пенсията и получаваното трудово възнаграждение да не надвишава цялото трудово възнаграждение преди настъпване на инвалидността, но във всички случаи от пенсията се изплаща не по-малко от 50%.

4. Лични и наследствени народни пенсии по чл. 4 от Указа за пенсията за особени заслуги и за народните пенсии се отпускат, без да се изисква установяване на причинна връзка между смъртта или загубената трудоспособност и участието в антифашистката борба.

5. Родителите и вдовиците получават наследствени пенсии по Указа за пенсията за особени заслуги и за народните пенсии независимо от това дали са били издържани от починалия и без оглед на възрастта и трудоспособността им.

Наследствени пенсии по Указа за държавните пенсии се отпускат на родителите и вдовиците независимо от това дали са били издържани от починалия.

6. Пенсии на лица с група инвалидност по чл. 163 от Кодекса на труда се отпускат:

а) на инвалидите с анатомически повреди — независимо от изпълняваната работа и от размера на получаваното трудово възнаграждение;

б) на останалите инвалиди след трудовонасочването им от трудово-експертните лекарски комисии. Изплащането на техните пенсии става от деня на напускане на длъжността или от деня на трудоустрояването им.

7. Правото на пенсия не се погасява с давност.

Лицата, правото на които е било погасено по давност до влизането на този закон в сила, могат да получат пенсия, ако отговарят на условията за пенсиониране по действащите закони. Пенсията на тези лица се отпускат от деня на

представяне на всички необходими документи след влизане в сила на настоящия закон.

8. Пенсиите се освобождават от данъци и пощенски такси.

9. Разпоредбите на този закон се прилагат и по отношение на пенсионерите — членове на трудово-производителните кооперации, пенсионирани като членове на тези кооперации по условията на Указа за взаимно осигуряване членовете на ТПК.

10. Настоящият закон влиза в сила от 1 август 1956 г.

За приложението на настоящия закон министърът на народното здраве и социалните грижи издава необходимите инструкции.“

Председателстващ Николай Георгиев: Моля народните представители, които са съгласни с прочетения законопроект, да гласуват. Има ли някой против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

С това законопроектът се приема изцяло.

Дневният ред на сесията е изчерпан.

Закривам шестата извънредна сесия на Народното събрание.

(Закрита в 18 ч. 40 м.)

Председател: Ф. Козовски

Подпредседател: Н. Георгиев

Секретари: { Н. Гаврилова
В. Димитров

Стенограф: Ст. Христов